

Ustanovitelj: obč. konference SZDL
 Jesenice, Kranj, Radovljica, Sk. Loka
 in Trzin. — Izdaja CP Gorenjski tisk
 Kranj. — Glavni urednik Igor Janhar
 — Odgovorni urednik Albin Učakar

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik
 Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
 Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
 Od 1. januarja 1964 kot poltednik.
 in sicer ob sredah in sobotah

Vse delovne organizacije, zavode, ustanove, obrtna podjetja in delavnice ter posameznike obveščamo, da bo na celotnem območju občine Kranj po osnovnih organizacijah Rdečega križa

16., 17., 18., 19., 20., 23., 24., 25., 26.,
 30. in 31. marca 1970

Krvodajalska akcija

Prosimo vse delovne kolektive, zavode in ustanove ter posamezne privatne delodajalce, da omogočijo polno število udeležbo vsem, ki so se prijavili kot krvodajalci, da na dan, ko jim je napisan v vabilu RK, gredo na oddajo krvi.

Udeležijo se lahko krvodajalske akcije tudi občani, ki se iz kakršnih koli vzrokov niso mogli prijaviti aktivnostom RK na terenu.

Udeležimo se krvodajalske akcije v čim večjem številu!

OBCINSKI ODBOR RDEČEGA KRIZA KRANJ

Osrednja proslava v Kranju

Izvršni odbor občinske konference SZDL in konferenca za družbeno aktivnost žensk sta v petek zvečer v kinu Center v Kranju pripravila osrednjo proslavo v počastitev mednarodnega praznika dneva žena. O pomenu praznika sta na proslavi uvodoma spregovorila predsednik občinske konference SZDL in predsednica konference za

družbeno aktivnost žensk, potem pa si je prek 650 žensk iz kranjske občine ogledalo film Bitka na Neretvi. Poleg osrednje proslave so v minulih dneh praznik žena počastili tudi v nekaterih delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih v občini. — Podobne proslave pa so bile tudi v drugih gorenjskih občinah

A. Z.

Plaz poškodoval žičnico

Prvi del kljub temu obratuje

Zelenica, 10. marca — Na Zelenici se že leta nazaj prizadevajo, da bi bili smučarji in objekti na Zelenici v času nevarnosti plazov čim bolj varni. Tako so v zadnjih desetih dneh skupno z enoto JLA kapetana Stojana Stamenkovića že dvakrat minirali plazove na pobočju Zelenice. Ena od takšnih akcij je bila tudi danes, ker je včeraj zapadlo nekaj novega snega. Sproženi plaz je popoldne med miniranjem poškodoval postajo Vrtača (druga sekcija sedežnice). — Zračni pritisk je vrigel vlečno vrv iz vodilnih baterij in štirih stebrov. Prav tako je vrigel strojnisko barako 30 metrov daleč in močno poškodoval prostore bifeja na postaji Vrtače in jo skoraj zasul s snegom. Škode trenutno ne morejo oceniti. Tov. Jože Jurjevčič nam je povedal, da bo druga sekcija žičnice v nekaj dneh nared.

J. Košnjek

RAZSTAVA POHIŠTVO 70

V DELAVSKEM DOMU V KRANJU
 OD 12.—22. MARCA 1970

Vabimo vas na ogled najnovejših izdelkov tovarni pohištva:

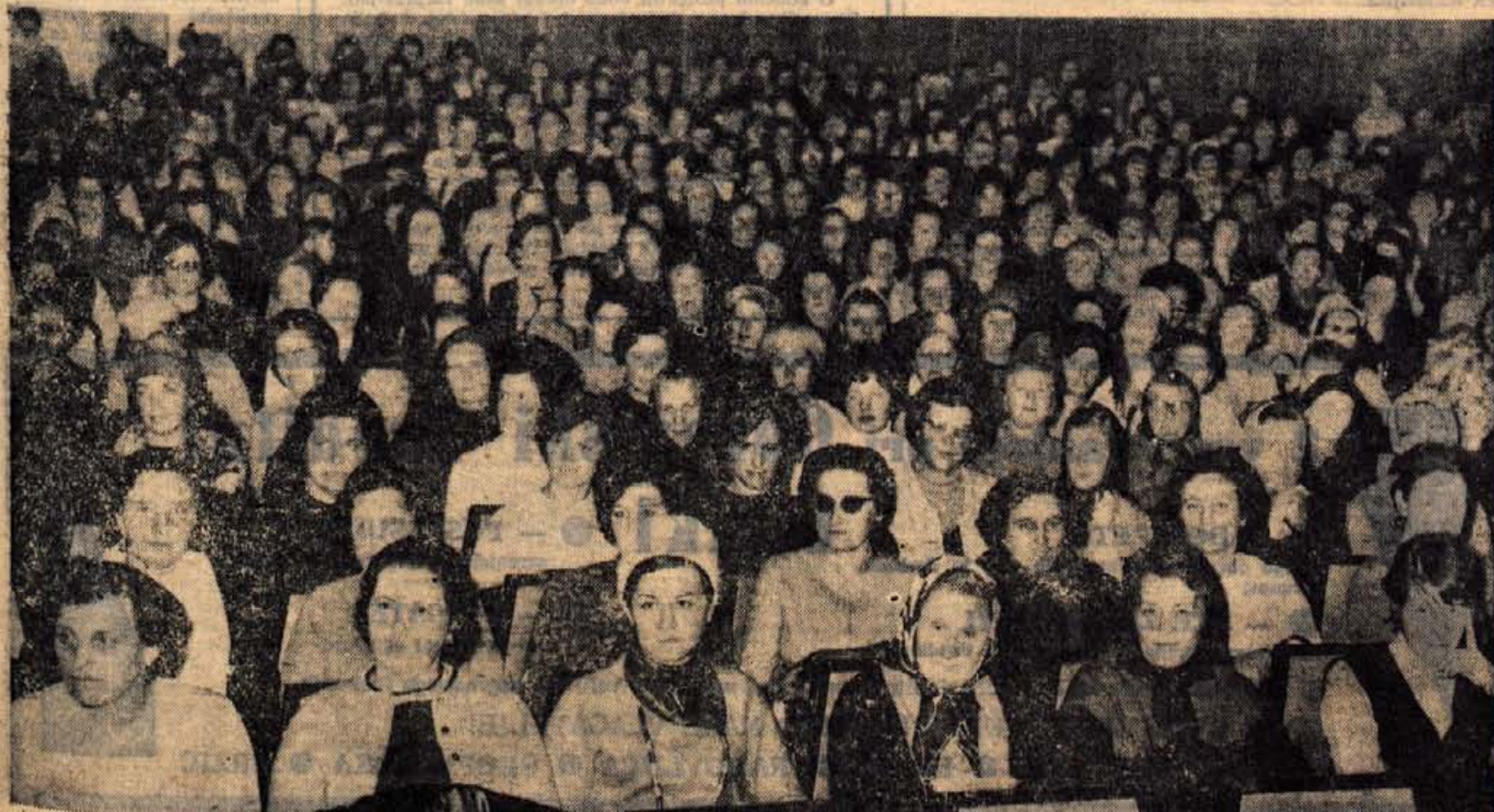
- MEBLO — Nova Gorica
- MARLES — Maribor
- BREST — Cerkljica
- STIL — Koper
- MOBILIA — Osijek
- JAVOR — Pivka
- IZTOK — Miren pri Novi Gorici
- POHIŠTVENA INDUSTRIJA — Idrija
- GARANT — Polzeča
- 8. OKTOBAR — Bečeje
- DIP — Otočac
- JELA — Sabac
- in drugih

Bogata izbira spalnic, dnevnih sob, kuhinjskih elementov, kavčev, foteljev, stolov, kotnih klopi, kuhinjskih miz in raznovrstnih drugih delov pohištva.

Na razstavi lahko kupite poleg pohištva tudi vso posteljno konfekcijo, preproge, pregrinjala, prešite odeje, volnene odeje ter vseh vrst zavese po konkurenčnih cenah.

Odobravamo potrošniška posojila
 Brezplačno montiramo
 Pohištvo dostavljamo na dom

Za obisk in nakup se priporoča KOKRA — DEKOR,
 Koroška 35

JESENICE

Jutri bo na Jesenicah 10. skupna seja obeh zborov skupščine občine, na kateri bodo odborniki med drugim obravnavali sklep o ustanovitvi sveta gorenjskih občin, predlog letošnjega proračuna in predlog programa komunalnih del v občini. Dopolnili bodo tudi odlok o redu in disciplini na žičnicah, vlečnicah in smučiščih.

-jk

KAMNIK

V organizacijo ZZB NOV občine Kamnik je včlanjenih 1698 oseb, od tega je bilo 510 aktivnih borcev. Lani so iz občinskega proračuna izplačali za 58 oseb priznavalnin v skupnem znesku 88.470 N din, poleg tega pa še enkratnih priznavalnin za 93 oseb v skupnem znesku 28.306 din.

Za zdravljenje tridesetih članov ZZB NOV so prispevali 30.917 din in za šest oseb prispevek za zdravstveno varstvo 3250 din, za zdravstveno varstvo pa še nadaljnjih 33.700 novih dinarjev.

V kamniški občini ima 74 oseb pravico do dodatka za borce (to je za tiste borce, ki še delajo, a imajo nižje osebne dohodke od povprečnih republiških osebnih dohodkov, pa se jim po zveznem in republiškem predpisu izplačuje razlika).

J. V.

Na zadnji seji občinske skupščine Kamnik so sprejeli sklep in priporočilo, naj bi glede na splošni pomen modernizacije železnic iz skupnih gospodarskih rezerv občine vplačali milijon S din posojila, poleg tega pa je občinska skupščina priporočila delovnim organizacijam in občanom naj z vpisom posojila podpro prizadevanje jugoslovanskih železnic za modernizacijo železnic.

J. V.

KRANJ

V nedeljo se je končal v Preddvoru seminar za vodstva mladinskih aktivov v Tekstilindusu in IBL. Razen vodstev omenjenih aktivov so se seminarja udeležili tudi člani predsedstva občinske mladinske konference. Po oceni, izrečeni po seminarju, je le-ta dobro uspel, saj so se mladinski politični delavci seznanili z metodami političnega dela mladih v kolektivih, z gospodarskim razvojem občine, sprejeli pa so tudi nekatere konkretne delovne dogovore za letošnje leto.

-jk

RADOVLJICA

Radovljica, 10. marca — V veliki sejni dvorani občinske skupščine je bila popoldne druga redna seja občinske konference zveze komunistov. Govorili so o resoluciji zveze komunistov Slovenije, ki je bila sprejeta na prvi seji republiške konference ZKS, in o delovnem programu občinske konference ZK Radovljica.

Danes (sreda) popoldne se bosta ponovno sestala oba zbora radovljiške občinske skupščine. Minuli teden (v sredo) je seja zaradi nesklepnosti zbora delovnih skupnosti (nesklepnosti je botrovalo slabo vreme) odpadla. Za današnjo sejo je predložen isti dnevni red.

A. Z.

ŠKOFJA LOKA

Minulo soboto, na predvečer 8. marca, dneva žena, je bilo v dvorani Loškega gledališča Škofja Loka družabno srečanje nekdanjih bork, aktivistk in internirank, združeno s kulturnim programom. Nastopili so recitatorji gimnazije, igralec in režiser Jože Logar ter ženski kvartet glasbene šole Škofja Loka. Srečanje, ki ga je organizirala krajevna konferenca SZDL Škofja Loka, se je udeležilo okrog 80 žensk.

Odlok o civilni zaščiti

Na podlagi zakona o narodni obrambi je skupščina občine Kamnik na zadnji seji sprejela odlok o organizaciji službe teritorialne obrambe in enot civilne zaščite. Službe teritorialne obrambe so občinski center za obveščanje in alarmiranje, opazovalne postaje in občinski center zvez. Delovne organizacije in krajevne skupnosti bodo prilagodile svoj sistem obveščanja in alarmiranje sistemu in delovanju občinskega centra za obveščanje in alarmiranje

ter občinskega centra zvez.

Enote civilne zaščite se bodo organizirale v vseh delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih. V krajevnih skupnostih se bodo enote civilne zaščite organizirale le tam, kjer so organizirana prostovoljna gasilska društva.

Specialno-tehnične enote naj bi organizirala podjetja, kot so gradbeno podjetje Graditelj, Komunalno podjetje in podjetje Zarja, Alpremer Menina.

J. Vidle

Kakšne bi bile nove šole?

V vodstvih delovnih organizacij, samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij (v podobnih sestavih tudi na terenu) v kranjski občini pravkar potekajo uvodne razprave o programu in financiranju gradnje novih šol in varstvenih ustanov. Malo kasneje bodo o tem obširno spregovorili tudi občani.

V okviru vseh teh razprav oziroma priprav na dokončno odločitev o gradnji pa pogledjmo, kakšne bi bile nove šole. Na to vprašanje pravijo člani sekretariata koordinacijskega odbora za gradnjo šol in vrtcev takole:

»Občinska skupščina in temeljna izobraževalna skupnost sta že 1968. leta začeli razpravljati, kako povečati šolske prostore in zagotoviti varstvo za večje število otrok v občini. Iz teh razmišljanj oziroma potreb je nastal tudi predložen program za gradnjo 15 objektov.

Strokovne službe, ki so delale na predloženem programu so upoštevale normative, ki so že izšli pri republiškem sekretariatu za prosveto in kulturo in najnovejšo izkušnje na tem področju v Sloveniji. Posebna komisija z nekaterimi prosvetnimi delavci v občini si je že ogledala nekatere projekte v Sloveniji. Tako na primer šole v Mirni in Mirni peči na Dolenjskem in šola v Duplicji pri Kamniku. Za mnenje smo popražali tudi gradbene strokovnjake.

O končnih projektih bodo občani sami razpravljali. Stremeli pa bomo, da bodo novi objekti takšni, da bodo zadoščali predvidenim potrebam, da bodo funkcionalni in seveda ne predragi. Da je to tako, nam med drugim govori tudi predračun, da bi za gradnjo vseh 15 objektov potrebovali 35.850 milijonov novih dinarjev. Če samo podatek, da bi gradnja nove šole v Predosljahl veljala 6,1 milijona, govori, da ne gre za pretirano drago šolo. Saj so bili na primer stroški za podobno šolo pred leti v Cerkljahl približno prav tako veliki.

Pri tem pa je nazadnje treba še povedati, da bi bile nove šole takšne, da bi se jih dalo graditi v etapah in kasneje po potrebi tudi povečati. Vsi objekti pa bi bili takšni, da bi bila v njih mogoča predšolska in šolska vzgoja.

A. Z.

Solidarnost

V večjem kranjskem podjetju, v katerem je zaposlenih tudi precej žensk, je sindikalni odbor pred dnevom žena sprejel naslednji sklep in z njim seznanil žene v podjetju:

»Sindikalni odbor ob tej priliki obvešča, da letos ne bo obdaril žena, temveč bo iz sredstev, ki so bila predvidena za obdaritev, dodelil po 1 dinar na zaposleno ženo za gradnjo porodnišnice v porušeni Banjaluki.

Ostala sredstva je sindikalni odbor namenil za razne pomoči in prispevke za dopuste bolnih in socialno ogroženih žena...»

Žene v tem podjetju, so misleč, da gre za splošen dogovor v občini, sprva z razumevanjem sprejele takšno odločitev in pozdravile solidarnost žena oziroma sindikata za takšno akcijo. Vendar pa so mnenje kmalu spremenile, ko so izvedele, da je bilo v nekaterih drugih podjetjih v občini drugače. Ponekod so žene za njihov praznik obdarili s posteljnimi oblačili, ličnimi garniturami prtov, manjšimi brušenimi vazami in podobnim.

Milena, Tončka, Stefka, Marija, Marta in druge iz tega podjetja so menile: »Zakaj nas tokrat niso vprašali? Prepričane smo, da bi sleherna žena prispevala dinar ali pa še več za gradnjo porodnišnice v Banjaluki; sindikalni odbor pa naj bi se nas podobno kot v drugih podjetjih spomnil vsaj s skromnim darilcem.«

Sedaj so užaljene in nezaupljive. Sprašujejo se, če bo sindikalni odbor preostala sredstva res namenil za razne pomoči in prispevke za dopuste bolnih in socialno ogroženih žena. Sprašujejo se, če bodo te žene deležne večje denarne pomoči kot lani, in če bo lahko šlo več žena iz podjetja na dopust kot lani, ko so kljub tovrstni pomoči in dopustom tudi za dan žena dobile skromno darilo?

A. Z.

Z varčevanjem pri Gorenjski kreditni banki

● — DOSEŽETE

visoko obrestovanje hranilnih vlog in deviznih računov;

● — STE ZAVAROVANI

za primer nezgodne smrti in trajne invalidnosti

● Ze avgusta boste lahko srečen dobitnik ene izmed nagrad — velikega nagradnega žrebanja

ZATO SE ČIMPREJ VKLJUČITE MED NAŠE VLAGATELJE!

BLAD ● JESENICE ● KRANJ ● RADOVLJICA ● ŠKOFJA LOKA ● TRŽIČ

● — POSPEŠUJETE

gorenjsko gospodarstvo in s tem

● — DVIGATE

svoj življenjski standard

Ne zanemarjati rekreacije in oddiha zaposlenih

Predsedstvo in komisija za družbeni standard in delovne pogoje občinskega sindikalnega sveta v Kranju sta na svojih sejah minuli teden na podlagi ugotovitev občnega zbora občinskega sindikalnega sveta sprejela naslednje sklepe oziroma priporočila glede rekreacije in oddiha zaposlenih ter letovanja socialno ogroženih članov:

● Sindikati naj se zavzemajo, da bodo v podjetjih (ponekod so že) izdelani pravilniki, v katerih bo določena politika in skrb podjetja za rekreacijo in letovanje članov kolektiva. Pravilniki naj stimulirajo dopuste nad 10 dni in tiste člane, ki bodo dopust preživeli izven kraja stalnega bivališča.

● Za trdnije oziroma neprekinjeno financiranje oddiha in rekreacije naj v delovnih organizacijah namenijo 1,5 odstotka od bruto osebnih dohodkov.

● Za dopust naj delovne organizacije namenijo naslednje minimalne zneske (regrese): za zaposlenega člana 300, za nezaposlenega zakonca 150 in za otroka 100 dinarjev. Nadomestilo naj se izplača vsem v enakem znesku v mesecu pred letnim dopustom.

● Posebno skrb je treba posvetiti članom kolektiva, ki živijo v zelo slabih socialnih ali zdravstvenih razmerah. S pomočjo sindikalne organizacije naj se zanje organizira letovanje. Zato naj bi sindikalne organizacije izdvojile 5 odstotkov članarine iz proračuna. Občinski sindikalni svet pa bo iz svojega proračuna namenil za te potrebe 3 odstotke od proračuna.

● Sindikalne organizacije naj si prizadevajo, da bodo pogoji letovanja v različnih počitniških domovih enaki. Občinski sindikalni svet pa bo tudi letos organiziral recepcijsko službo, ki bo posredovala podatke o možnostih letovanja in hkrati koordinirala delo pri izenačevanju pogojev.

● Nadalje oba organa predlagata, da delovne organizacije obstoječe objekte za letovanje ne odtujujejo oziroma prodajajo in da tudi v prihodnje počitniške domove subvencionirajo. Sindikalnim organizacijam pa predlagata, da ugotovijo, ali se število zaposlenih, ki letujejo, veča ali manjša.

A. Z.

Veliki uspehi malega kolektiva

Po desetih letih trd ega dela je podjetje Trak-etiketa Žiri zasenčilo vse sorodne gospodarske organizacije pri nas

Neopazno, brez hvalnic in visoko letečih obljub sta pred dobrim desetletjem na Dobračevi pri Zireh stekli dve statvi za tkanje trakov. Njun ropot je oznanjal rojstvo novega podjetja Trakotkalnica, sedanjega Traku-etikete. Z veliko mero volje in poguma so se ljudje lotili dela. Ni jih motilo dejstvo, da premorejo komaj nekaj piškavkih milijonov ter da stroja stojita v najetem, tesnem in zato povsem neprimernem prostoru. Vendar, začeli so, in to je bilo najvažnejše.

Trak-etiketa danes še vedno nima enotnih prostorov. Razdrobljen je na več obratov, posejanih širom po Zireh. Toda ti obrati so opremljeni z modernimi stroji, ki jim strežejo spretno, izvežbane roke. V preteklih letih se je namreč podjetje močno razširilo in postalo vodilni jugoslovanski proizvajalec etiket, trakov in emblemov, njegovi izdelki pa so iskani in cenjeni tako doma kot tudi onkraj državne meje.

S prvim artiklom, s keper trakom, novepečena obrtna delavnica ni prodrla. Brž so se prusmerili v tkanje kvalitetnejšega traku, ki ga izdelujejo še danes. Ze polnih 8 let stroji skorajda ne obstanejo, saj je naročil iz dneva v dan več. Medtem so pričeli tiskati — in sicer na lastni taft tkanini — etikete ter z njimi osvojili malone 80 odstotkov domačega tržišča. Izredno veliko zanimanje vlada tudi za embleme v usnju, plastičnih materialih, na blagu in papirju. Niti z delom v dveh izmenah ne uspejo zadostiti vsem naročilom. Rešitev bi prinesla edinole tretja izmena,

vendar se je uprava brani uvesti, kajti predpisano kombinacijo barv, ki pri žirovskih izdelkih igrajo odločilno vlogo, je moč dobiti samo ob dnevni svetlobi. Odgovorni namreč vedo, da samo s kvaliteto lahko obdržijo težko priborjeni vodilni položaj v državi. Dokler ne bodo dobili novih prostorov ali vsaj povsem prenovili in razširili starih, torej ni upanja, da bi zmogli bistveno povečati proizvodnjo.

Trak-etiketa je v minulih desetih letih izdelalo nič več in nič manj kot 40 milijonov metrov traku, 50 milijonov metrov etiket na zlahnem taft blagu in atlas svilenem traku različnih širin (dobrišen del slednjih so pokupili tuji proizvajalci lahke in teže konfekcije), okrog 120 tisoč kvadratnih metrov emblemov ter reklamnih nalepk za

blago vseh vrst in približno 5 tisoč kvadratnih metrov samolepilnih etiket, katerih izdelava je šele v poskusni fazi. Začetna vsota 12 milijonov S din kosmatega dohodka letno se je do danes povečala za 44-krat, vrednost proizvodnje na zaposlenega pa narasla od 1,3 na 5,5 milijona S din.

Med svečanostjo, ki so jo v soboto, 28. februarja, organizirali v Zireh, sta direktor podjetja Jako Zabukovec in predsednika delavskega sveta Emil Strbič spregovorila o prihodnosti Traku-etikete ter znova poudarila, kako pomembno je zagotoviti si nove prostore. V njih bi potem uredili prepotrebno graversko delavnico, temnice, fotoateljaje, jedkalinico in drugo. Načrti so gotovi, toda z že prihranjenim denarjem je spričo nelikvidnosti večine kupcev podjetje moralo kreditirati nekaj najboljših poslovnih partnerjev in predvidena rekonstrukcija se je zavlekla.

Na slovesnosti so zaslužnim članom kolektiva podelili pismena priznanja in jih obdaruili z dragocenimi ročnimi urami.

I. Guzelj

Izguba zaradi podražitve

«Če boste že pisali o podražitvi električne energije in obrazložili nove tarifne postavke, potem tudi napišite, da bo naše podjetje imelo določeno izgubo zaradi podražitve.»

Tako so mi ob zadnjem pogovoru povedali predstavniki podjetja Elektro iz Kranja. Bil sem seveda presenečen, kajti težko je razumeti, da bi neko podjetje ob podražitvi imelo izgubo. Pa je vendarle res.

Ze v predzadnji številki našega časnika smo zapisali, da je na Gorenjskem med vsemi potrošniki le 6 odstotkov takšnih, ki so do sedaj porabili na mesec manj kot 50 kilovatov, medtem ko je v Sloveniji kar okrog 24 odstotkov takšnih odjemalcev, ki porabijo manj kot 20 kilovatnih ur na mesec.

«To pomeni, da bi moralo vsako podjetje za distribucijo električne energije v Sloveniji, da ob novi podražitvi ne bi imelo izgube, določiti svoje tarifne postavke za prodajo električne energije. Tako bi moralo biti v Sloveniji pet različnih tarif (tolilko je namreč podjetij) za prodajo električne energije. Vendar smo ocenili, da to ne bi bilo najbolje.»

Zaradi sprejetih tarifnih postavk, ki veljajo za vso Slovenijo, se bo dohodek podjetja Elektro iz Kranja iz naslova široke potrošnje (za katero velja podražitev) povečal v primerjavi z dosedanjim za okrog 12 do 13 odstotkov. Podjetje pa bo moralo vso kupljeno električno energijo za široko potrošnjo in industrijo plačevati 10 odstotkov dražje kot do sedaj. In ker na Gorenjskem okrog 50 odstotkov porabljene električne energije odpade na široko potrošnjo, 50 odstotkov pa na industrijo oziroma gospodarsko dejavnost (za slednjo pa veljajo stare cene), bo v resnici prišlo do delne izgube pri celotnem obračunu. Po drugi strani pa to tudi dokazuje, da bo v primerjavi z drugimi področji v Sloveniji, na Gorenjskem kilovatna ura najcenejša.

Zadovoljiv start

Slovenska industrijska proizvodnja se je v preteklem letu po mesecih gibala dokaj umirjeno. To je vsekakor tudi ena izmed značilnosti vsake močnejše industrije. Če primerjamo industrijsko razvite države po svetu, vidimo pri njih zelo enakomeren potek proizvodnje v vsem letu. Tu ni namreč opaziti nekega prekomernega povečevanja proizvodnje v decembru glede na prejšnje mesece. In tudi obratno. V januarju ne beležijo bistvenega izpada oziroma manjšega obsega proizvodnje.

Prevelika nihanja industrijske proizvodnje iz meseca v mesec namreč ne morejo biti znamenje stabilnosti industrijske proizvodnje. Izjema so seveda tiste industrijske dejavnosti, kjer je proizvodni proces dolgotrajen, ima bolj ali manj značaj individualnih naročil ali pa je proizvodnja tipično sezonska.

Ob vsem tem pa je seveda tudi res, da je januar pravi-

loma vsako leto mesec z najmanjšim obsegom industrijske proizvodnje. Januar je namreč poleg poletnega julija pogosto mesec remontov in popravil.

Zbrani podatki o najosnovnejših gospodarskih gibanjih v kranjski občini povedo, da je industrija dokaj dobro zakoračila v letošnje leto. Januarska industrijska proizvodnja je bila namreč za 17 odstotkov večja od istomesečne lanskoletne proizvodnje. V prvem letošnjem mesecu je industrija kranjske občine dosegla že 7,7 odstotka letnega plana. Start je torej zadovoljiv. Kaže na dvoje domnev oziroma predvidevanj. Prvič, da nam je uspelo premostiti še do pred nekaj leti stalne (objektivne in subjektivne) težave, ki so nam povzročale zelo nizko januarsko proizvodnjo. Drugo pa, da bomo lahko letna predvidevanja dosegli. Za izpolnitev letnega načrta namreč še potrebno povečanje mesečnega

obsega industrijske proizvodnje ni tolikšno, da ga ob normalnih prizadevanjih ne bi zmogli.

Večji odstotek z januarsko proizvodnjo doseženega letnega plana kot znaša poprečje za industrijo kranjske občine kot celote so dosegli v TOSO, v kranjskih opekarnah, v Tekstilindusu, v IBI, v Gorenjskem tisku in v Oljariči.

Zadovoljivo sliko kaže tudi januarski izvoz industrijskih podjetij kranjske občine. V tem mesecu je namreč industrija realizirala že 7,3 odstotka letnega načrta za izvoz. Pri tem ni nepomembno zabeležiti, da je Iskra - Elektromehanika kot najpomembnejši izvoznik v januarju dosegla že 8,9 odstotka svojega plana izvoza. Trikrat večji izvoz kot v januarju 1969. leta pa so v letošnjem januarju imela podjetja Iskra, IBI in Sava.

ABC

Učence in učenci šestega razreda Posebne osnovne šole na Jesenicah pri predmetu Spoznavanje družbe in narode. — Foto: F. Perdan

Posebna osnovna šola na Jesenicah:

»Naši otroci niso manj vredni«

V roke nam je prišla razprava o duševno nezadostno razvitih otrocih, ki pravi: »Duševna prizadetost je pri nas še vedno nekaj, kar je izrinjeno iz splošnega družbenega mišljenja in čustvovanja. Čeprav imamo že lepo število ustanov in služb, ki problem obravnavajo kot nekaj, kar naj bo integralni del družbenih obveznosti in njene perspektive, pa je v celotni mentaliteti današnje generacije duševna nerazvitost še vedno »szaznamovana« populacija. Še vedno sama beseda zapre marsikatera vrata na delovno mesto ali celo vrata stikov s sosesčino.« Razprava nadalje ugotavlja, da je takšno gledanje prav tako nazadnjaško, kot rasna diskriminacija in nestrpnost do priseljencev. Pogosto svojci duševno manj razvitih otrok le-te zapro med štiri stene. S tem je bila otrokom storjena krivica. Če je otrok zaprt med štirimi stenami, ne more razviti tistih sposobnosti, ki bi jih sicer lahko razvil in ki bi mu omogočale uspešno vključevanje v samostojno življenje. Pogosta, boleča posledica tega je, da je takšen otrok potreben nege tudi v zrelih letih.

Le nekaj misli, vsebinsko bogatih, smo nanizali. Da bi vsaj v grobem spoznali, kako poteka praktično šolanje in izobraževanje duševno manj razvitih otrok, smo obiskali Posebno osnovno šolo na Jesenicah, ki je zaradi svojih uspehov pri vzgoji duševno manj razvitih otrok lani prejela Cufarjevo nagrado. Naše pisanje nima namena dramatisirati položaja, ampak dokazati, da so ti otroci prav tako mladi in veseli, sposobni učiti se, delati in se konec koncev vključiti v samostojno življenje.

Jeseniška Posebna osnovna šola bo letos stara 11 let. Začetek je bil težak. Šola je gostovala na redni osnovni šoli in je kljub temu iz leta v leto širila svojo dejavnost, tako da ji je skupščina dodelila lastne prostore na cesti Zelezarjev 12, kjer je še danes. Šola ima 12 oddelkov s 140 učenci, ki obiskujejo vse razrede, od prvega do osmega. Zanje vsakodnevno skrbi 15 pedagogov. Večina njih ima visoko strokovno izobrazbo, ostali pa se izredno izpopolnjujejo na pedagoški akademiji v Ljubljani. Število učiteljev je na videz res

visoko, vendar še ne ustreza zahtevam sodobnega pouka in Zakona o posebnih šolah, ki zahteva tudi socialnega delavca in psihologa, vendar jih je zaradi prostorske stiske nemogoče namestiti. Omenjamo prostorsko stisko. Resnično, otroci so stisnjeni v male učilnice in prostorčke za tehnični pouk, telesno vzgojo, kuhinjo itd. Veliko lepše in učinkovitejše bi bilo učenje, če bi živeli v novih, svetlih prostorih, kjer bi otroci preživeli ves dan, saj je prosti čas za duševno manj razvitega otroka izredno pomemben.

Sprehajali smo se po učilnicah. Veliko učnih pripomočkov naredijo sami. Zakaj? Šola ne da otroku samo splošnih znanj, ampak tudi politično znanje: obdelavo kovin, vrtnarstvo, domača opravila, higieno dela ter pravice in dolžnosti občana. Povedali so nam, da v novem učnem načrtu prevladujejo tehnična znanja, saj se ti otroci zaposlijo lahko samo na priučenih delovnih mestih. Z zaposlitvijo, pravijo, da ni težav. Tako jim Zelezarna doslej še nobenega ni odklonila. Večje težave so pri zaposlovanju deklet, kjer

kažejo delovne organizacije, predvsem manjše, še vedno odpor do zaposlovanja mladine, ki je duševno manj razvita. Rezultati pa so pokazali, da so v večini vsi dobri delavci.

Ob slovesu je beseda zašla tudi na dejavnost Društva za pomoč nezadostno razvitim osebam, v katerem so predstavniki šole, socialnih služb, zavoda za zaposlovanje in Zelezarne. Njegova glavna naloga je pomoč pri zaposlovanju teh otrok. Prav tako so na posvetu teh društev z Gorenjske že razmišljali o usposabljanju srednje prizadetih otrok, ki jih je še moč minimalno izobraziti in jih vpletati v določeno delovno sredino. Za takšno mladino, samo v jeseniški občini jih je 20, naj bi na Gorenjskem odprli poseben center.

Občni zbor ZB v Gorjah

Pred nedavnim je bil v Gorjah redni občni zbor krajevne organizacije zveze borcev. V organizaciji je danes 255 članov. Na zboru so ugotovili, da je bilo delo odbora v zadnjih dveh letih uspešno. Opozorili pa so tudi na nekatere nerešene probleme. Tako so ugotovili, da je bilo delo odbora v zadnjih dveh letih uspešno. Opozorili pa so tudi na nekatere nerešene probleme. Tako so ugotovili, da je na področju krajevne organizacije še vedno nekaj problemov glede priznavanja dvojne dobe, prav tako je nerešenih še nekaj stanovanjskih potreb. K rešitvi le-teh bi lahko pripomogla komisija za dodeljevanje posojil pri občinski organizaciji ZB. Na zboru pa so opozorili tudi na

stare in onemogle ljudi. Tem bi bila potrebna družbena oziroma socialna pomoč. S precejšnjimi težavami pa se srečujejo tudi nekatere partizanske mame, ki bi lahko dobile invalidski dodatek, vendar jim zakon zaradi skromnih posesti tega ne dovoljuje.

Na zboru so tudi ugotovili, da ima krajevna organizacija na zalogi še vedno okrog 400 izvodov knjige Boj pod Triglavom. Interesenti jo lahko dobijo pri tajnici krajevne organizacije ZB.

Nazadnje pa se beseda o oskrbovanju spomenika prvih ustreljenih talcev v Spodnjih Gorjah. Spomenik je zaraščen in neoskrbovan.

J. A.

Škofjeloška šolska politika

Pretekli četrtek so se zbrali na peti redni seji člani izvršnega odbora škofjeloške Temeljne izobraževalne skupnosti. Po sprejetju zaključnega računa za leto 1969 so se pomudili pri obravnavanju programskih osnov za delo TIS v tekočem letu.

Predsednik izvršnega odbora Polde Kežjar je poudaril, da bo treba v bodoče bolj sodelovati s samoupravnimi organi šol pri kreiranju prosvetne politike. Posebno pozornost pa namerava izobraževalna skupnost v tekočem letu posvetiti problematiki telesne vzgoje, kadrovskim vprašanjem ter ukrepom za zmanjševanje osipa na osnovnih šolah.

Zaradi novih stališč republiške izobraževalne skupnosti so tudi v Škofji Loki v družbeni dogovor o vrednotenju dela in sredstvih za delo osnovnih šol vnesli nove cene pedagoške ure. Te znašajo za pedagoškega delavca s

srednjo strokovno izobrazbo 1300 din, z višjo izobrazbo 1600 din in za profesorja z visoko izobrazbo 1900 din. Glede na prvi osnutek so z novimi določili najbolj prizadeti prav pedagogi z visoko izobrazbo, saj se je cena njihove ure znižala kar za 200 din. Tako njihovi dohodki tudi ne bodo izenačeni z dohodki delavcev z enako izobrazbo v gospodarstvu občine.

Izvršni odbor je obravnaval tudi predlog najnujnejših popravil šolskih objektov v občini Škofja Loka. Za te namene bi bilo treba zbrati 294.476,50 dinarjev. Večja popravila bodo opravili v Javorjih, Sovodnju, Zabrdu, Selcih in Lenartu. Nekatere izmed predvidenih popravil so zahtevali občani na zborih volivcev v teh krajih. Na večini podružničnih šol bodo morali prepleškati okna in prebeliti stene.

A. Iglčar

Poživiljeno delo v Naklem

Po zadnjem zboru volivcev se je v Naklem sestal politični aktiv, sestavljen iz predstavnikov vseh krajevnih organizacij in razpravljal o predlogih zbora volivcev. Podprli je stališča zbora volivcev. Tako se strinja, da bi bilo v prihodnje treba asfaltirati še nekatere ceste (med Pivko in Naklom, do pokopališča itd.), urediti v prihodnje kanalizacijo, poskrbeti za adaptacijo oziroma redno vzdrževanje kulturnega doma itd. Ker pa za zdaj ne kaže, da bi omenjene komunalne in druge probleme kmalu uredili, so na političnem aktivu menili, da bi na nekatere ceste lahko prej položili asfaltno prevleko, če bi prebi-

valci prispevali nekaj denarja. Zato bodo najbrž poprašali po posameznih gospodinjstvih oziroma hišah, če so prebivalci pripravljeni prispevati denar za asfaltiranje.

Pomembno je tudi, da je v Naklem v zadnjem obdobju zaživelo delo nekaterih organizacij. Le-to se kaže v nekaterih skupnih nalogah oz. akcijah v prihodnje. Tako nameravajo letos v Naklem vse organizacije podpreti obnove spominskih obeležij v krajevni skupnosti. Še bolj pa naj bi se sodelovanje pokazalo na področju turistične dejavnosti.

Sekretar organizacije zveze komunistov tovariš Valant nam je povedal, da so na

zadnji seji konference ZK v Naklem ugotovili, da bi z usklajenim delom vseh organizacij in krajevno skupnostjo lažje rešili prenekatere probleme. Zato bodo skušali v prihodnje poživiti še delo mladinske organizacije in kulturno dejavnost v krajevni skupnosti.

Politični aktiv pa se namerava v prihodnje zavzeti za koordinirano delo tudi z organizacijami in krajevnimi skupnostima Duplje in Podbrezje. Prepričani so, da bi s skupnim delom lahko tudi na širšem področju lažje uresničili nekatere naloge.

A. Z.

Franc Žvan: »Predlogi so izraz strokovnega dela in potreb, želja ter teženj občanov.«

Odborniki jeseniške občinske skupščine bodo jutri, 12. marca, ponovno razpravljali o predlogu odloka o proračunu občine Jesenice in o predlogu odloka letošnjega programa komunalnih del v občini. Oba predloga bosta prišla pred odbornike dopolnjena s pripombami pravkar končanih zborov volivcev. Obrnil smo se na predsednika jeseniške občinske skupščine Franca Žvana s prošnjo, da nam pove svoje mnenje o nastajanju teh predlogov, o njihovi smotrnosti in usklajenosti ter vprašanju, ali bo letos v jeseniški občini zares narejeno tisto, kar je najbolj potrebno.

»Na vprašanje, ali so projekcija gospodarskih gibanj in njih usmerjanje, predlog proračuna in predlog programa komunalnih del za leto sedemdeseto, ki so jih že obravnavali zbori volivcev, sestavljeni dovolj smotno in ali bo v jeseniški občini letos ali res narejeno zgolj tisto, kar je NAJBOLJ NUJNO POTREBNO, bi bilo težko v celoti pritrdilno odgovoriti, saj na stvari ni moč gledati iz vseh družbenih sredin in vseh zornih kotov enako. Kar je za nekoga »krvava potreba«, je za drugega tretjerazredni problem. Naloga skupščine občine je zatorej dovolj težka. Saj mora s svojimi dokumenti (zlasti s programom komunalnih del) zagotoviti tisto, kar je objektivno najsmotnejše in se upreti subjektivnim pritiskom.

Vsi trije predlogi naših letošnjih dokumentov so nastajali tako, da je v njih najti sočasni izraz strokovnega dela upravnih organov in drugih strokovnih služb ter potreb, teženj in želja občanov.

V jeseniški občini zanesljivo ne manjka ljudi, ki so hkrati za hiter ekonomski napredek, boljše zadovoljevanje najrazličnejših potrošnih potreb, na katera odteka proračunski denar, in še zlasti za hitrejšo premike na komunalnem področju. Žal pa takšna zagnanost skriva že sama v sebi huda nasprotja, ki jih je včasih težko usklajevati. Gospodarstvo prav gotovo ne more napredovati tako kakor bi želeli, če ga kanimo preveč obremenjevati z družbenimi obveznostmi. In če ga bomo obremenjevali znošno in zmerno, potem ne bo toliko sredstev, da bi bili vsi potrošniki proračuna idealno zadovoljni in da bi lahko z enkratnimi posegi reševali komunalna vprašanja. Zato menim, da je vsaka nestrpnost in neučakanost lahko samo škodljiva. Potrebno je terno in premissljeno ravnanje in zelo razumno odločanje. In če gledam na pravkar minule zore volivcev, moram reči, da je bilo letos v razpravah prisotne mnogo manj nestrpnosti in neučakanosti kot prejšnja leta. Osnutki vseh treh dokumentov so dobili povsod podporo, predlagana je le ena bistvena sprememba, obisk na zborih volivcev

je bil številnejši kot prejšnja leta, razprave v premnogih primerih zelo konstruktivne in razpoložene ljudi dokaj optimistično. Razumljivo pa je, da so volivci povsod naštevati še celo kopico največkrat drobnih komunalnih vprašanj, ki naj bi bila opravljena. Vendar je pretežno prevladoval trezen pogled na stvari celo na področju komunalnega urejanja, ki je ljudem v krajevnih skupnostih in stanovanjskih naseljih najbližje. V tem času lahko zberemo toliko denarja, da vse komunalne naprave, ki jih imamo, lahko vzdržujemo. Toliko in nič več. Če pa hočemo z istimi sredstvi posegati v obsežnejše rekonstrukcije, v gradnjo novih komunalnih naprav in v modernizacijo cestnega omrežja, je razumljivo, da to lahko naredimo samo za ceno nekoliko slabšega vzdrževanja, vendar ne tako slabega, da bi nam obstoječe naprave propadale. Koliko bomo torej okrnili vzdrževanje in koliko novega bomo zgradili, je bilo v tem kontekstu kar hitro jasno in sporazumno osvojeno. Dolžan sem povedati še eno misel, ki naj bi veljala kot vodilo za bodoče. Zame je zanimivo to, da je bilo več razprav o programu komunalnih del in naštevanja tistega, kar bi morali še zgraditi, kot o resoluciji, ki naj usmerja gospodarska gibanja. Mislim, da bomo morali v prihodnje več govoriti o gospodarstvu. Kajti, čim hitreje bo napredovalo gospodarstvo, čim bolj bomo v občini gospodarili, toliko več denarja bo za vse vrste splošnih potreb in za komunalno urejanje, istočasno pa bodo odpravljeni vzroki za prenekateri spopad glede tega, katera krajevna skupnost bo za določeno stvar prehitela drugo. Gre za to, da povečamo hleb kruha, ki ga vsako leto režemo. Tako bo mogoče narediti več kosov vsako leto, nemara pa bodo tudi ti izdatnejši.

»Tovariš predsednik, v občini si že dalj časa prizadevate, da bi medsebojno povezali dejavnosti na področju trgovine, gostinstva in kovinsko-predelovalne industrije. O tem vprašanju govori tudi letošnja resolucija. Kakšne so trenutne možnosti za takšna gospodarska povezovanja?

»Lani se je v povezovanju našega gospodarstva zgodilo nekaj tako velikega, da moram že zgolj zato ni bilo prostora in časa za intenzivno delo na drugih področjih, saj se je naša Železarna povezala v združeno slovensko metalurško podjetje. Če prav razumem vaše vprašanje, je le-to merjeno predvsem na integracijske procese znotraj občine. Med drugim je res, da so se naše delovne organizacije v preteklosti pogosteje povezovale z drugimi zunaj občine in le redko med seboj. Povezovanje znotraj občine na področju trgovine, gostinstva in kovinsko-predelovalne industrije je zanesljivo stvar, ki je smotrna in ki jo uvideva vse širši krog samoupravljavcev in poslovnih ljudi, vendar zahtevajo svoj čas in se tudi do njih ne kaže obnašati neučakano. Trdno sem prepričan, da bo do določenih oblik povezovanja v prihodnosti prišlo. Pričakujem podpis pogodbe o poslovno-tehničnem sodelovanju med Železarno, dvema kovinsko predelovalnima podjetjema iz naše občine ter enega od drugih. Tudi naši trgovci razmišljajo o povezovanju, vendar se mi zdi še preuranjeno napovedovati, kdaj bo prišlo do uresničitve tega in v kakšnem obsegu.«

Pogovor pripravil:
J. Košnjek

600.000 naših delavcev dela v tujini

Na zadnji skupščini komunalne skupnosti zaposlovanja delavcev v Kranju so odborniki poslušali tudi zanimivo informacijo o zaposlovanju naših delavcev v tujini. Medtem ko so razne naše statistike navajale, da dela v tujini okoli 450.000 Jugoslovancev, pa sedaj kaže, da je ta številka veliko večja. Razne mednarodne organizacije med njimi tudi organizacija pri OZN, ki se ukvarja z migracijami, navajajo, da dela v tujini okoli 600.000 Jugoslovancev. Med njimi je okoli 60.000 Slovencev. Mnogi delavci imajo v tujini tudi družine, tako da je število še mnogo večje — okoli 800.000, med njimi Slovencev z družinami 80.000. Letno odide na delo v tujino od 40.000 do 45.000 delavcev. Največ naših delavcev odhaja na delo v Zahodno Nemčijo. Tam je polovica naših delavcev kvalificiranih Poleg Zah. Nemčije je privlačna tudi Svica. Samo lani je iz Avstrije odšlo na delo v ti dve državi 45.000 naših delavcev. Avstrija namreč ni posebno priljubljena za naše delavce, ker so tu osebni dohodki za približno tretjino manjši kot v omenjenih državah.

Tudi v bodoče zavodi za zaposlovanje ne bodo omejevali delavcev pri željah za zaposlovanje v tujini. Vendar pa bodo omejitve pri zaposlovanju kvalificiranih delavcev saj samo v Sloveniji primanjkuje 25.000 kvalificiranih delavcev — predvsem ko-

vinske stroke, medtem ko za nekvificirane ne bo nobenih omejitev. Z nekaterimi tujimi tvrdkami so že dlje časa sklenjeni sporazumi o priučevanju nekvificiranih delavcev pri nas v posebnih tečajih. Stroške tečajev plačajo tuje tvrdke, pri katerih se naši delavci zaposle. Ti delavci kasneje lahko na novem delovnem mestu v tujini dobe priznane kvalifikacije. Devizna sredstva ostajajo zavodom za zaposlovanje, ki naj bi s tem denarjem kupila opremo, potrebno za priučevanje domačih delavcev. Denar, ki priteče na ta način, ni majhen, saj stane priučevanje enega kandidata na mesec 300 nemških mark. Države kot so Italija, Grčija in Turčija so ponudile tujim tvrdkam veliko nižje cene za priučevanje, vendar se predvsem nemška podjetja odločajo za plačano priučevanje predvsem jugoslovanskih in slovenskih delavcev. Naši delavci so namreč veliko bolj cenjeni kot delovna sila v tujini kot delavci drugih držav. Znano je že število tujih delavcev, ki se bo letos lahko zaposlilo na novo v Zah. Nemčiji. Iz Grčije se jih bo zaposlilo le 6000, prej se jih je zaposlilo po 40.000 letno, iz Portugalske bodo sprejeli le okoli 5000 novih delavcev, prej po 25.000 itd. Le povpraševanje po jugoslovanskih delavcih ni usahnilo, zaposlilo naj bi se jih na novo okoli 35.000.

L. M.

Letošnja kreditna politika na Gorenjskem

»Letošnja selektivna kreditna politika bo podpirala predvsem naraščanje proizvodnje, namenjene za izvoz blaga in storitev; in sicer blaga, izdelanega pretežno iz domačih surovin. Ukrepi kreditne politike bodo usmerjeni tudi k podpiranju izvoza opreme in ladij, investicijskih del, ki se izvajajo na kredit v tujini ter k podpiranju opreme in ladij v državi. S kreditno politiko se bodo še naprej zagotavljala sredstva za pridobivanje pšenice. Letos je treba po sklepih zvezne skupščine o stanju in problemih kmetijstva med izvajanjem gospodarske reforme postaviti na trajnejše temelje politiko kreditiranja kmetijstva in učinkovitejšega reševanja specifičnih problemov na tem področju. Narodna banka Jugoslavije bo s svojimi krediti zagotavljala sredstva za začetno politiko blagovnih rezerv.«

To je le ena od splošnih ugotovitev z nedavnega zbora Gorenjske kreditne banke v Kranju, na katerem so med drugim sprejeli tudi letošnji poslovni program banke.

Tako bo Gorenjska kreditna banka letos krepila sredstva kreditnega sklada z različnimi oblikami varčevanja oziroma zbiranja hranilnih vlog. Pri tem bo kratkoročne kredite v gospodarstvu namenjala predvsem tistim gospodarskim organizacijam, ki imajo zagotovljeno tržišče ali pa izvažajo in bodo še povečevale izvoz na konvertibilno področje. Devizne kredite bo odobrila tistim, ki bodo ob najetju lahko zagotovili, da bodo kredit vrnili v devizah. Pri slednjih pa bodo imeli prednost tisti, ki bodo z rekonstrukcijami in modernizacijami povečevali izvoz.

Banka bo tudi letos dajala potrošniške kredite. Denar pa bo namenjala tudi za pospeševanje turizma. Posebno skrb bo posvečala razvoju zasebnega kmetijstva, gostinstva in obrti. V kmetijstvu bo sodelovala predvsem s tistimi kmetijskimi zadrugami, ki imajo razvito strokovno inštruktorsko službo. Posameznim kmetijskim proizvajalcem pa bo dajala dopolnilne kredite, če bo s sredstvi zadruge, kmetijskih proizvajalcev in banke dosežen večji

napredek pri kooperaciji.

Pri investicijskih kreditih za osnovna in obratna sredstva bo banka zagotovila denar za vse že sprejete kreditne obveznosti po sklenjenih pogodbah. Organizacije bo spodbujala k investicijskemu varčevanju na daljši rok. Eden od dogovorov na zboru banke je bil tudi, da bo dajala investicijske kredite takrat, ko bodo lastni viri delovnih organizacij dosegljivi praviloma 60 odstotkov potrebnih skupnih sredstev za investicije. Predvsem pa bo banka podpirala tiste naložbe, ki bodo temeljile na vsestransko preučeni in ekonomsko utemeljeni razvojnih programih.

Iz letošnjega dokaj širokega poslovnega programa Gorenjske kreditne banke nazadnje omenimo še kreditiranje stanovanjskega in komunalnega gospodarstva. Tako bo banka podpirala zidavo stanovanj in gradnjo komunalnih objektov po srednjeročnih programih. Zavzemala se bo za zidavo komfortnih, vendar cenjenih stanovanj.

A. Zalar

Rahitis domačih živali

Za rahitisom zbole najpogosteje kužki in pujski, bolezen pa se lahko pojavi tudi pri teletih in pri mladičih drugih domačih živali. Bolezen ni hitra in se ne pojavi nenadoma ter ne izziva vročine, pojavlja pa se rada pri obilnem krmiljenju in čezmerni rejenosti mladih živali, še posebno ob enolični hrani, ki ji primanjkuje fosforja in kalcija. Zaradi pomanjkanja teh dveh mineralov pride do motnje v nalaganju trikalcijevega fosfata v kostenečih tkivih. Do rahitisa pride tudi, če sta kalcij in fosfor v nepravem medsebojnem razmerju in živali primanjkuje vitamina D. To se pogosto dogaja pozimi in v zgodnji pomladi, ko so živali zaprte in jim primanjkuje gibanja na prostem. Do rahitisa podobnega stanja (lažni rahitis) vodi tudi pomanjkanje vitamina A, kar zavra oblikovanje celic osteoblastov, graditeljev kostnine. V hrustančni zasnovi kostenečega skeleta tedaj ne pride do razgradnje hrustanca in se kostnina le slabo tvori. Vsled pritisaka telesne teže se hrustanec izobliči.

Bolezniški znaki rahitisa se pojavljajo ponavadi pri nekaj tednih starih živalih (od šestih tednov do štirih mesecev po rojstvu), kažejo pa se v bolečinah cevastih kosti v bližini sklepov. Kostne zadebelitve niso boleče na pritisk. Sicer pa je opaziti spremembe na celotnem ogrodju; prsa so zožena, medenica je ozka, hrbtnica ukrivljena, na rebrih je opaziti zadebelitve ob stikalističnih reber in rebrnih podaljškovi itn. S spremembami na kosteh so v zvezi tudi spremembe na stanja mišic. Hujše spremembe niso ozdravljive, zato živali s takimi znaki ni priporočljivo rediti naprej. Vendar pa pravočasna skrb pri izboru primerne hrane in gibanje na prostem odklonita vsako nevarnost. Živali puščamo na tekališča tudi pozimi in v hrani mora biti dovolj vitaminov A in D ter mineralov! Vedeti pa moramo, da je ob vitaminskem preparatu (npr. AD₃) živalim obvezno dajati rudniško mešanico, sicer pride lahko, vsled izčrpanja normalnih zalog apna v telesu, do nenadnih pogniv. Mleko ima obilo kalcijevih in fosforjevih soli v optimalnem medsebojnem razmerju ter zato deluje izrazito protirahitično.

dr. Bavdek S.

Škofjeloški zadružniki so dobri gospodarji

Poslovno leto 1969 se je za škofjeloško kmetijsko zadrugo končalo izredno uspešno. Ustvarili so 3 milijarde 19 milijonov starih dinarjev bruto prometa. Zadruga je namenila skladam štiri in polkrat več kot leta 1968, največ poslovnemu in rezervnemu, ostanek dobička pa so dali skladi skupne porabe, od tega 8 starih milijonov v sklad za pospeševanje kmetijstva, čeprav ima zadruga za te namene posebno službo, ki jo uspešno vodi inž. Jurij Kumer. Lanski promet pri odkupu živine se je povečal za 15 odstotkov v primerjavi z letom nazaj, mleka so odkupili za 14 odstotkov več, umetnih gnojil pa so prav tako prodali za 15 odstotkov več kot leta 1968. Ob navajanju teh števil ne smemo pozabiti, da se je odstotek kmečkega prebivalstva v občini v zadnjih letih zmanjšal od 24 na 21 odstotkov in so kljub temu poslovni rezultati neprimerno boljši. Na področju zadruga imajo kmetje že 150 traktorjev in 600 motornih kosilnic. Po mnenju članov zadružnega sveta, v katerem je kar dve tretjini kmetov, je treba dosežene rezultate pripisati uspešni politiki samoupravnih organov in razdelitvi zadružnega poslovanja na obračunske enote, saj lahko le tako vsak trenutek ugotovijo, kje »šepajo« in kje jim »teče«. Zadrugi iz Škofje Loke je med prvimi na Gorenjskem uspela kombinacija trgovine s proizvodnjo, saj večino tržnih viškov prodajo tam, kjer so bili ustvarjeni. Treba je pohvaliti tudi uspešno poslovno in tehnično sodelovanje med zadrugo in mlekarnami iz Kranja in Ljubljane ter kmetijskim gospodarstvom iz Loke, ki temelji na enakopravnih odnosih.

Predsednik upravnega odbora zadruga Jugović je dejal, da so zadružniki že dolgo želeli, da pride v KZ do odkritega samoupravljanja, ki mora temeljiti na zadovoljstvu kmetov, saj so le-ti zadrugo ustanovili in zanjo tudi odgovarjajo. V zadružnem svetu loške zadruga je kar dve tretjini kmetijskih proizvajalcev. S tem je bila ovržena bojazen, ki se je pogosto pojavljala v naši politiki, da kmet ne zna gospodariti in upravljati. Lanski rezultati so pokazali, da to ni res. Kmet je zelo odgovoren za svoje delo. Prav takšne morajo biti tudi strokovne službe v zadrugi, ki morajo kmetu pomagati in mu svetovati.

Loški zadružniki so menili, da je kmet veliko prispeval k izgradnji domovine, da je sedaj nekje v ozadju in je zato sedaj upravičen, da mu

družba ob lastnem delu pomaga in uredi najnujnejše, predvsem socialno varnost in pošteno pokojnino. Čudno se jim zdi, da so se morali tako dolgo boriti za sklad za pospeševanje kmetijstva. Ob trdem delu in prizadevanjih pa je kmet vseeno naredil precejšen napredek.

Tovariš Kržišnik, direktor zadruga, je dejal, da se z doseženimi rezultati ne smemo zadovoljiti. Njihova prihodnost je pitano govedo, mleko, krompir in — skrajšanje poti od proizvajalca do potrošnika. Prav tako nameravajo okrepiti kreditno in hranilno službo pri zadrugi, saj so imeli že lani prek 420 milijonov starih dinarjev hranilnih vlog. 160 so jih dali kooperantom, 110 pa kmetom, ki so se oprijeli specializirane živinorejske proizvodnje. Investicijam bo zadruga v Škofji Loki letos namenila 160 starih milijonov, od teh jih bo 100 vložila v modernizacijo mlekarne, ostalo pa v manjša popravila in novogradnje.

J. Košnjek

Kmetijski nasveti

Namen: mrvičasta zemlja

Trditve, da je obdelovanje zemlje umetnost, se bo marsikom zdela najbrž pretirana, toda kdor pozna zapletena dogajanja v tleh, bo pritegnil tej trditvi. Na zunaj mrtva zemlja skriva v svojih nedrjih obilico drobnega življenja, sila pomembnega za rodovitnost. Poljedelec zasluži te skrivnosti z dolgoletnim opazovanjem, raziskovalec pa si zna to tudi razložiti.

Če damo kepico zemlje pod drobnogled, zaživi pod našimi očmi na tisoče drobnokrvk, ki se redijo in množijo na organski snovi (gnoju, kompostu) in jo hkrati razkrajajo na tiste enostavne delce, ki jih rastlina lahko uporabi s pomočjo svojih korenin. Če ni organske snovi, ni živih bitij, zemlja je pusta, hladna, zbita, mrtva, noče bogato roditi, pa četudi ji še tako strežemo z umetnimi gnojili.

● Ves poljedelec trud ima namen, narediti zemljo godno, kot temu pravimo. Že pred tisočletji je spoznal pomen rahljanja tal pred setvijo, podoravanja gnoja in drugih organskih snovi, ki največ prispevajo h godnosti tal. Godnost tal strokovno označujemo tudi z besedo struktura, ki pomeni hkrati odnos in razpored trdnih delcev zemlje in zračnih por. Izredno pomembna lastnost strukture tal je obstojnost.

Namen obdelovanja zemlje je in bo ostal: ustvariti obstojno mrvičasto strukturo, to je tako, pri kateri so drobne grudice zemlje zlepljene med seboj, omogočajo dostop zraka ter se upirajo spremembam, ki jih želita izzvati dež ali suša. Obstojna struktura je tista, pri kateri dež ne more podreti razporeda delcev zemlje, zemlje ne more zaprati in zbiti.

● Prav želja imeti obstojno grudčasto zemljo narekuje vrsto agrotehničnih ukrepov: globoko oranje (ki zajema ornico, ne pa dosti globlje), gnojenje s preperelim gnojem ali kompostom, oranje v pravilni vlažnosti, ne pretirano uporabo obdelovalnih strojev, pravljen kolobar, ki vključuje rastline ugodivke. Zlato pravilo je, da je treba zemljo obdelovati v skladu z njenimi lastnostmi, ne pa ji delati sile.

Za ureditev zdravstvenega varstva kmetov — borcev

Sekcija republikanskih poslancev pri občinski konferenci SZDL in predsedstvo občinskega odbora ZZB NOV Kamnik sta pred kratkim razpravljala o predlogu ukrepov za ureditve sklepov in priporočil za izpopolnitev sistema družbene skrbi za predvojnje revolucionarje in borce NOV, ki ga te dni obravnavajo v republikanski skupščini.

Kamniški poslanci so podprli predlog komisije za vprašanja borcev NOV pri skupščini SRS, poleg tega pa so sestavili še dva predloga, in to:

Naj bi republikanski sekretariat za zdravstvo in socialno zavarovanje v sodelovanju z republikanskim odborom ZZB NOV preučil vprašanje zdravstvenega varstva za tiste kmete-borce, ki po dosedanjih zakonski ureditvi nimajo pravice zdravstvenega varstva po republikanskem zakonu o zdravstvenem zavarovanju kmetov-borcev. Gre se za tiste borce, ki so morda bili dve ali tri leta partizani, pa so bili ujeti in nimajo priznane dvojne posebne delovne dobe do maja 1945. leta in za tiste

borce, ki so bili kasneje izseljeni.

Prav tako predlagajo naj bi za tiste kmete-borce, ki zaradi slabega zdravstvenega stanja, onemoglosti in starosti niso sposobni plačevati prispevka za zdravstveno zavarovanje, prispevek plačevali iz republikanskih sredstev.

V Sloveniji je bilo namreč lani 2000 kmetov-borcev, ki niso imeli za sebe in svoje družine potrjene zdravstvene knjižice, ker niso mogli plačati davka. J. Vidic

»Kar lep je in vreden denarja,« so dejali možje na kranjskem živinskem sejmu ob pogledu na tega pujska, ki je dobil novega lastnika. Pravijo, da je takšen pujssek vreden najmanj 25 starih tisočakov, težji in starejši pa stanejo tudi 40 tisoč dinarjev. Popraševanje za pujska je precejšnje, vendar jih vedno ni moč dobiti. (Jk) — Foto: S. Perdan

Razstava portretov slikarja Marjana Belca je v Prešernovi hiši v Kranju zelo obiskana. — Foto: F. Perdan

Životarjenje jeseniške knjižnice

Knjižnica na Jesenicah je bila ustanovljena takoj po vojni, ko so posamezni občani zbrali knjige iz starih jeseniških knjižnic — Sokolove, Krekove, knjižnice železarne in knjižnice jeseniške Svobode. Vsa leta se je s težavo prebijala naprej, veliko težav pa ima tudi danes.

Občinska knjižnica na Jesenicah deluje (beri životari) v prostorih gledališča Tone Cufar z dvema oddelkoma, in sicer oddelek za odrasle in pionirski oddelek. Svoje poslovalnice pa ima tudi na Koroski Beli in na Hrušici. Prostor, s katerimi razpolaga, so ustrezni le na Hrušici, medtem ko na Jesenicah sploh ne ustrezajo temu kulturnemu namenu. Razen tega, da je prostor občutno premajhen, saj je zunaj polic kar ena četrtnina vseh knjig, je tudi na nepravem mestu. Sodobna knjižnica naj bi bila v strogem centru in po možnosti v pritličju. Tudi inventar ne ustreza več. Knjižne police so dotrajane, previsoke, tako da marsikateri obiskovalec sam ne more doseči vseh knjig. V daljnji prihodnosti se sicer obeta adaptacija, toda tudi danes

je treba omogočiti obiskovalcu čim boljše pogoje.

Lani je bilo izposojenih 45.800 knjig, to je 15.000 knjig manj kot leta 1968. Kje je vzrok za to? Finančna središča, ki jih je lani knjižnica prejela od Sklada za kulturo in prosveto, so znašala le 20.000 din, kar je vsekakor premalo za tako veliko območje, ki ga pokriva jeseniška knjižnica. Prav zaradi tega so lani kupili le 505 knjig, kar je vsekakor premalo, ko vemo, da je v zadnjem času knjižni trg nasičen z zelo dobrimi in vrednimi knjigami. Da pa bi knjižnica zadovoljila povpraševanje obiskovalcev, bi morala letno nabaviti vsaj 4500 novih knjig. Cene novih knjig so precej visoke in le malo je ljudi, ki si lahko nabavijo potrebno čtivo, ki dandanes predstavlja del kulturnega življenja.

Poglaviti vzrok za tako majhen obisk predstavljajo vedno večje in bogatejše knjižnice na šolah. Osnovni namen teh knjižnic naj bi bil zagotovitev knjig, ki jih učence potrebuje za obvezno domače čtivo. Vse druge knjige pa naj bi dobil v občinski knjižnici. Toda to se je

dogajalo včasih, danes pa se dogaja, da jeseniški šolarji obiskujejo knjižnico le v počitnicah. Nujno bi moralo priti do neke razdelitve knjig po tematiki. Danes se celo dogaja, da vredne poučne in znanstvene knjige, ki naj bi jih brali izključno le učitelji, profesorji in drugi učni in vzgojni kadri, ne zagledajo belega dne, kajti te knjige se dobijo tudi v šolski knjižnici in še zastoj po vrhu. To je problem, ki ga bo treba rešiti z medsebojnim razumevanjem in sodelovanjem.

Občinska knjižnica ima pod svojim okriljem tudi sedem vaških knjižnic iz jeseniške občine. Te sicer niso zelo velike, toda vsekakor bi potrošile več kot so dobile od Sklada za kulturo in prosveto. Znesek 5000 din za sedem knjižnic je komaj omembe vreden in dokazuje bedo te kulturne dejavnosti v jeseniški občini. Tako se bralci le s težavo dokopljejo do dobrega čtiva, ki predstavlja marsikateremu edino razvedrilo.

Knjižnica pa si lahko izposodi tudi knjige iz drugih slovenskih knjižnic pod pogojem, da bralec bere knjigo v prostorih knjižnice. Tu pa se neposredno pojavi problem čitalnice, ki bi bila za to nujno potrebna.

Se in še bi lahko naštevati probleme in težave, ki jih jeseniški knjižničarji dan na dan skušajo premostiti. Toda vse kaže, da sami ne bodo in ne morejo biti kos vsem težavam, ki jih tarejo, kajti marsikaj je treba spremeniti, prenoviti prostore in nuditi tako knjižničarjem kot obiskovalcem dobre pogoje. Samo tako bo tudi v ljudeh zrasla zavest, da je knjižnica res potrebna kulturna ustanova v današnjem življenjskem toku.

Vito

KINO

Jesenice RADIO
12. marca jugosl. barv. CS film BITKA NA NERETVI ob 17. in 20. uri

13. marca nemški film SEDMA ZRTEV

Jesenice PLAVZ
11. marca amer. barv. CS film BITKA V ARDENIH

12.—13. marca amer. film NAJBOLJ NEUMNI DNEVI STANLIA IN OLIA

Dovje-Mojstrana
12. marca jugosl. barv. film MOST

12. marca nemški barv. CS film PEKEL V MONTOBIJU

Kranjska gora
12. marca franc. barv. film BENJAMIN

Javornik DELAVSKI DOM
11. marca amer. film NAJBOLJ NEUMNI DNEVI STANLIA IN OLIA

Radovljica
11. marca italij. barv. film SMRT BANDE ROGERA PRATA ob 18. uri, franc. barv. film LJUBEZEN MOJA, LJUBEZEN MOJA ob 20. uri

12. marca amer. barv. film LOCITEV PO AMERIKAN-SKO ob 18. uri

13. marca jugosl. barv. CS film BITKA NA NERETVI ob 16. uri in 19. uri

Skofja Loka SORA
11. marca nem.-italij. barv. film SPIJONKA BREZ IMENA ob 18. in 20. uri

12. marca italij. barv. CS film POZAR RIMA ob 20. uri
13. marca italij. barv. CS film POZAR RIMA ob 18. in 20. uri

Bled
11. marca angl. barv. CS film JOANNA ob 17. in 20. uri

Kranj CENTER
11. marca amer. barv. film HEROJI GVADALKANALA ob 16., 18. in 20. uri

12. marca italij. barv. VV film NUNA IZ MONZE ob 16., 18. in 20. uri

13. marca italij. barv. VV film NUNA IZ MONZE ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORZIČ
11. marca franc. barv. CS film SHALAKO ob 16., 18. in 20. uri

12. marca amer. barv. film HEROJI GVADALKANALA ob 16., 18. in 20. uri

13. marca amer. barv. film HEROJI GVADALKANALA ob 16., 18. in 20. uri

Tržič
11. marca italij. barv. CS film V SENCI ZOROA ob 18. in 20. uri

13. marca italij. barv. film DVOBOJ V TFXASU ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM
11. marca zah. nem. CS film CRNI OPAT ob 18. uri, ob 20.10 nastopa Mišo Kovač

12. marca italij. barv. CS film V SENCI ZOROA ob 18. in 20. uri

Parola — resolucija — institucija

Ce bi sledil vsemu, kar se piše, kar se reče, če bi sledil napotkom in razpravam s področja kulture, nje-nega delovanja in razširjevanja v prostoru, bi pred-vsem sleherni nemara dosegla, da se o njej vse več in več govori, reče, piše, referira, diskutira itd.

Parola 1: Vso to kulturo, kar jo je tu in tam, v tem ali onem prostoru, bomo obravnavali enako. Ne ločeno, ne posebej! Ne bomo je delili, ne cepili!

Parola 2: Kultura je del družbe, je njen odsev in njeno zrcalo, jasno kaže, do kod seže miselni, moralni in čustveni razpon določene družbe.

Tako beremo! Cela vrsta parol in resolucij se je o njej rodila skozi vse čase. Cesa vsega si nismo izmislili o njej!

Parola 3: Pri nas, v Sloveniji, naj ne bo kulturna le Ljubljana. Prav toliko kot naša republiška prestolnica, naj bo kulturen tudi Maribor, nič manj Koper, Novo mesto, Kranj, Jesenice, Celje, Kropa, Kamnik, ali pa Mozirje in Ljutomer, Murska Sobota in Lendava, pa Gorica, Tolmin in Kobarid vse tja do izvire Soče in preko Vršičke navzdol do Kranjske gore in Martuljka.

In smo parolizirali in paroliziramo, sestavljamo resolucije in govorniki! Tudi kulturne institucije smo že zdavnaj ustanovili. Le majčkeno, prav malo smo morali odstopiti od načel. Občina Kamnik si pač ni mogla privoščiti gledališča. In tudi Novo mesto ne! No, knjiž-nice so poveni. Te ima danes že skoraj sleherni vas!

Toda, ko delamo račune, ko odmerjajo odborniki občinskih skupščin denar za kulturo, gre pretežni, morda bi lahko zapisal kar celotni, delež denarja namenjenega kulturi, kulturnim institucijam. Institucijam kot so: gledališče, knjižnica, muzej, glasbena šola, kulturno-umetniška društva, krožki, klubi itd. To je območje naše kulture. To je kultura za proračun in za nas, »potrošnike«, občane, ki nam je namenjena in ki jo moramo sprejeti in se ob njej oplajevati.

Nekaterim je všeč, kljub temu, da se v sodu, v katero smo jo zaprli s parolami, resolucijami in proračuni, neudobno premetava sem in tja. Le iz njega ne more, ker je vanj ujeta in ni nikogar, ki bi temu sodu izbil dno.

PAROLA AVTORJA: Ne poznam kulture, ki bi jo lahko rešil s parolo, z resolucijo in institucijo. (Vse to, vključno s programi o kulturi, je že dolgo sprto z nara-vo nje same).

B. Sprajc

8 idejnih načrtov za novo šolo v Skofji Loki

V začetku decembra lani je posebna komisija občinske skupščine Skofja Loka razpisala natečaj za idejno projektantsko rešitev nove osnovne šole v Skofji Loki, ki naj bi stala na Podnu, ravni- ni blizu Centra slepih, in bo za otroke modernega naselja Podlubnik. Do predpisanega roka (2. marec 1970) so člani komisije prejeli 8 načrtov. Dva dni zatem je bila prva pripravljiva seja, naslednja — celodnevna — na kateri nameravajo izbrati tri najboljše

projekte, pa bo v petek, 13. marca. Zmagovalec prejme 12 tisoč N din, medtem ko avtorja drugo in tretje uvrščenih izdelkov dobita 8 oziroma 5 tisoč N din. »Očeta« najboljši originalne zamisli seveda čaka tudi naročilo za izdelavo podrobnih načrtov, ki jih potem prevzame pooblaščenca projektantska organizacija.

Vse poslance osnutke bodo, obenem z obrazložitvami komisije, razstavili v galeriji na loškem gradu.

I. G.

Jumbo jet je nevaren

V ZDA se je razvnela burna razprava zaradi nevarnosti, ki naj bi jih povzročalo gigantsko potniško letalo boeing 747 ali jumbo jet. Nasprotniki tega letala trdijo, da bodo izpušni plini motorjev zaradi poletov v velikih višinah povzročili spremembo ultravijoličnega sevanja v stratosferi, s tem pa bi nastale tudi spremembe v podnebnju — to pa bi negativno vplivalo na mikroorganizme v morju. Razen tega trdijo, da bo oglušujoč hrup nadzvočnih letal škodoval sluhu prebivalcev v bližini letališč. Čeprav delujejo pogonski motorji jumbo jeta čisteje kot turbine drugih letal, pa je vendarle nemogoče preprečiti izločanje ogljika in dušikovih oksidov. Stratosfera, v kateri naj bi letela ta letala, imajo manjšo sposobnost za obnavljanje in čiščenje kot nižji zračni sloji. Strokovnjaki menijo, da bi lahko izpušni plini povzročili uničenje ozonskih slojev, s tem da bi bil izključen naravni filter za ultravijolične žarke. Pod tem vesoljskim »oknom« bi bile tako uničene vse rastline in živa bitja sploh.

Lesena krma

Dva kanadska strokovnjaka sta iznašla tehnični postopek za spreminjanje lesa v kakovostno in ceneno krmo za govedo. Najprimernejši je vrbov les, predelati pa je mogoče tudi jablane in breze. Govedo prebavi okoli 65 odstotkov lesa spreminjenega v krmo.

Horoskop iz elektronskega računalnika

Trenutno so v ZDA zelo popularni računalniki, ki napovedujejo horoskop. Za pet dolarjev se na primer na največji newyorški železniški postaji prepričate, da ste rojeni pod srečno zvezdo. Računalnik napove usodo na podlagi rojstnih podatkov. Zanimanje je tolikšno, da je treba na horoskop čakati v vrsti. Horoskopi so zelo obširni in zelo nadrobni. Ideja o te vrste horoskopih pa ni ameriška, pač pa je zamisel nastala v glavi lastnika velikih samopostrežnih trgovin v Franciji. Roger Berthier je že leta 1967 ustanovil v Franciji podjetje za izdelavo elektronskih računalnikov prirejenih za horoskope in posel je že prvo leto prinesel kakih 60 milijonov dolarjev. Računalniki povedo horoskop v francoškem, angleškem, nemškem, španskem in drugih jezikih.

Dragocene ovce

Po 41 letih prepovedi se sedaj lahko izvozijo iz Avstralije plemenski ovni znamenite merino pasme. Avstralska vlada je preklicala prepoved izvoza, čeprav se je temu upiralo več gojiteljev te vrste ovac. Vendar pa je število ovnov, ki se lahko izvozijo omejeno na 300, za drugo leto celo na 150. Med prvimi kupci je bila Kitajska, ki je za enega ovna odštela 28.000 novih din. Ovne so kupile še Romunija, Brazilija, itd. Nekega ovna so prodali celo za 224.000 novih din.

Prazni centri

Svedske oblasti se ukvarjajo z idejo, da bi prepovedali vožnjo avtomobilov v centru mest, predvsem največjih. Na ta način bi se zmanjšalo onesnaženje zraka, ki je vedno večja nadloga velikih mest, razen tega pa tudi avtomobilisti ne bodo povzročali nepotrebne gneče. Ljudje bi se prevažali le z lokalnimi avtobusi.

Preveč pšenice

Kanadska vlada prav sedaj razmišlja o možnosti, da bi farmerjem, ki pridelujejo pšenico, plačala, da je ne bi več. Ta nenavadni ukrep naj bi sprejeli, da bi se farmerji preusmerili na pridelovanje krme. Akcija bi trajala dve leti. Po nekem načrtu naj bi za vsak nezasejani hektar zemlje država plačala po 10 dolarjev. Akcija bi prvo leto osušila državno blagajno za 50 milijonov, v drugem letu pa za 100 milijonov dolarjev. Na ta način bi se površine zasejane s pšenico zmanjšale za 10 milijonov hektarjev. Lani je bilo v Kanadi zasejanih s pšenico 24 milijonov hektarjev, medtem ko menijo, da jo je dovolj le 17 milijonov.

Nepričakovana najdba

Britanski potapljači so v kanalu La Manch na potopljeni francoski ladji, potopila se je pred 15 leti, našli zaboje, v njih pa 15.000 steklenic šampanjca. Pravijo, da je znamenita pijača, čeprav je ležala toliko let v morju, odlična. Vse zaboje bodo dvignili in vsebino prodali. Prej pa bodo seveda še plačali carino.

KRVOSES 36

»In pri tej priložnosti, ko ste začutili, da ni nikogar doma, ste preiskali garažo, kaj ne?«

»No, da — menda je bilo tako.«

»In ste nato preiskali garažo, hiše pa ne?«

»Ne, hiše se nismo niti dotaknili.«

»Garažo pa ste preiskali od vrha do tal, kajne?«

»Da, Sir.«

»Čakali ste tako dolgo, da ste se prepričali, da ni nikogar doma in nato ste se odločili, da boste preiskali garažo, kajne?«

»Imela sva namen preiskati garažo in nisva hotela biti pri tem motena ali ovirana.«

Mason se je ledeno nasmehnul. »Pravkar ste mi vendar povedali Mr. Judson, da ste imeli policijski nalog preiskati garažo!«

»No, in? Saj sva končno imela dovoljenje za preiskavo.«

»Rekli ste, da ste prišli z namenom poiskati prav garažo?«

»Mislim sem na vse zemljišče, ki naj bi ga preiskala.«

»Pa ste ravnokar govorili samo o garaži.«

»No, torej, ker sva imela nalog, da preiščeva tudi garažo.«

»Recimo raje — edino, kar vas je res zanimalo, je bila garaža in sicer zato, ker ste prešli namigljaj, da boste našli tam orožje, ali ne?«

»To je res, iskali smo revolver.«

»In ali ni tudi res, da ste dobili namig, preden ste se odpeljali v vilo Mr. Bedforda?«

»Ugovarjam zaradi neko-rektnega spraševanja!« je dejal Hamilton Burger.

Sodnik je malo premišljal, nato pa dejal: »Ugovor je odklonjen, če priča zna odgovoriti na vprašanje.«

»O nobenem namigu mi ni nič znanega.«

»Ali ni bilo že od začetka določeno, da je treba preiskati samo garažo?«

»S preiskavo smo začeli pač tam.«

»Ste imeli zato kak poseben razlog?«

»Začeli smo pač tam, ker smo mislili, da bomo našli tam orožje.«

»Kako pa ste prišli na slutnjo, da se orožje nahaja ravno tam?«

»Skrito bi bilo ravno tako lahko kje drugje kot tam.«

»Hočete torej s tem reči, da ni policija dobila nobenega anonimnega poziva, ki vas je pripeljal na pravo sled?«

»Dejal sem, da smo preiskali garažo, ker smo iskali revolver. In ta revolver smo v garaži tudi našli. O kakem namigu, ki naj bi ga dobili moji predstojniki, nimam

pojma. Jaz sem imel samo nalog iskati revolver.«

»V garaži, kajne?«

»Da, zaradi mene, v garaži!«

»Hvala, to mi zadostuje.«

Nato je bil zaslišan Artur Merrian in izpovedal, da je z orožjem, ki mu ga je bila izročila priča pred njim in ki je bilo določeno kot dokazni material, delal razne poskuse. Povedal je, da je iz revolverja oddal nekaj strelcev in nato primerjal izstrelke pod mikroskopom. Izdelal je fotografije, na katerih je točno videti popolno enakost zareze na izstrelkih, ki so značilne za vsak posamičen eksemplar orožja. Primerjal je te izstrelke z izstrelkom, ki je umoril Denhama in našel popolno soglasje. Te fotografije so bile določene za dokazni material.

»Gospod zagovornik, prosim, začnite z navzkrižnim zasliševanjem!« je dejal Hamilton Burger.

Zdelo se je, da Masona ves pitek po malem dolgočasi. »Nobenih vprašanj nimam za gospoda strokovnjaka.«

Naslednja priča Hamiltona Burgerja je bil nastavljenec velikega trgovskega podjetja za lovske potrebščine iz notranjega mesta, ki je imel tam oddelek za strelno orožje. Predložil je knjige, iz katerih je bilo razvidno, da je bil revolver kalib. 38, kupljen pred petimi dnevi in kot kopec je bil zapisan v knjigi Steward G. Bedford. Knjigo so fotografirali in kopoljo priložili dokaznemu materialu.

»Prosim, začnite z navzkrižnim spraševanjem!« je dejal Burger.

»Kazenski zagovornik se odreka vprašanjem!« je odvrnil Mason in zadržal zdehanje.

Sodnik Strouse je pogledal na uro in dejal: »Čas je, da današnja razprava prekine. Sodišče opozarja porotnike, da ne smejo razpravljati med seboj o tekočem procesu in da morajo tudi drugim prepovedati govoriti o njem v pričo njih. Porotnikom ni dovoljeno, pred zaključnim posvetovanjem izraziti kakršnokoli mnenje o zadevi! Razprava se bo nadaljevala jutri ob 10. uri.«

Bedford je povlekel Masona za rokav: »Mason! Nekdo je spravil revolver v mojo garažo.«

»Vi ga prav gotovo niste položili tja?«

»Kaj pa mislite! Zagotavljam vam, da revolverja, potem, ko sem zaspal, nisem videl nikoli več. V whiskyju je bilo uspavalno sredstvo. Nekdo je vzel revolver iz moje aktovke, umoril z njim Denhama in ga nato prinesel v garažo.«

»Poleg tega pa je še poklical policijo in ji povedal, kje

je revolver, tako da so policisti natanko vedeli, kje ga bodo našli.«

»Kaj neki tiči za vsem tem?«

»No, nekomu je izredno mnogo na tem, da bi posredoval policiji tehtne indicije, ki bi zvrnili krivdo na vas.«

»In tako smo spet dospeli do tiste tajinstvene ženske, ki je volunila po bungalovu, kjer je Elza...«

»Čakajte! Ne imenujte nobenih imen!«

»No, da, saj veste, koga mislim. Se enkrat vam rečem, Mr. Mason, da je ta ženska ključna figura vsega. Toda, namesto, da bi napeli vse sile, da bi jo našli, se niti najmanj ne zanimate zanjo, kot se zdi.«

»Toda, kako za vse na svetu, naj jo najdem! Tako se mi zdi kot da bi mi rekli, daj iščem v velikem kupu sena iglo, ki je zelo važna. Kako si vendar zamišljate to?«

Sodnijski uslužbenec je prišel k Bedfordu, da bi ga odvel k dvorane. Bedford se je nekaj časa še zadržal pri Masonu: Najemite petdeset detektivov, zaradi mene celo sto. Toda najdite to žensko na vsak način!«

»Do jutri torej!« je odvrnil Mason, ko je sodni uslužbenec peljal Bedsona k dvigalu.

19.

Perry Mason in Della Street sta večerjala v svojem stalnem lokalu in sta se nameravala nato odpeljati v pisarno, da bi še nekaj ur delala. V veži postopja, kjer je bila pisarna, sta naletela na Elzo Griffin, ki je že čakala nanju.

»Halo, Miss Griffin!« je vzkliknil Mason. »Bi radi govorili z menoj?«

Prikimala je.

»Že dolgo čakate?«

»Kakih dvajset minut. Zvedela sem, da ste šli večerjat, da pa se boste zvečer vrnili v pisarno. In tako sem raje kar počakala na vas.«

Mason je naglo pogledal Dello Street. »Ali je kaj važnega?« je vprašal Elzo.

»Zdi se mi, da je tako!«

»Prosim, pojdite z nama v pisarno.«

Peljali so se z dvigalom in šli po hodniku do vrat pisarne. Mason je odklenil vrata in prižgal luč.

»Gospodična, odložite plašč!« je dejala Della Street, »in sedite, prosim, semle!«

V kretnjah Elze Griffin je bilo opaziti mirno odločnost. Cutiti je bilo, da si je začrtala trdno, ravno pot, po kateri namerava hoditi korak za korakom.

»Posrečilo se mi je, da sem lahko nekaj minut govorila z Mr. Bedfordom, med štirimi očmi,« je dejala.

Mason je prikimal.

»Gre tu za prav zaupen pogovor.«

»Nadaljujte, prosim!«

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

82

Stefi razume ta pogled, a mamine očitke potlača vase.

»Samo nesrečo si bo nakopala nase, kakor da jo je doživela še premalo,« mrmra mati, ko Stefi odhaja. »Tisto društvo v Kobaridu jo bo pokopalo. Samo sovraštvo ji bo nakopal nunc. Sovraštvo pa je močvirje. V njem se bo pogreznila,« si pravi, ne da bi te misli povedala na glas.

Tudi Slavku ni prav, ker je mama odšla. Ze skoro vse leto mu je tako, kakor da ga nima več rada kakor včasih. Nikoli se ne pogovarja z njim. O ničemer več ga ne vprašuje. In tudi tedaj, kadar ji sam govori, o šoli, o svojem dijaškem življenju, o svojih novih znancih, ga ne posluša. Vselej ima kak opravke ali pa se ji kam mudi.

»To je čudno, zares čudno... Šla je v Kobarid, kakor da bom doma še dva meseca in ne samo deset dni.«

To grize Slavka. Grize ga ves popoldan. Grize do pozne noči, dokler ne sliši korakov, ki se bližajo hiši in ki jih pozna, da so mamini.

»Povedal ji bom, da bi bila lahko malo več doma in z menoj,« sklene Slavko. A ta sklep mu použije sen. Šele zjutraj se spomni nanj, pa je tiho, ker ga mama nagovori s prijaznim smehljajem. Prosi ga, če bi jo lahko nadomeščal v trgovini.

»Dovolj si velik in pameten,« mu pravi. To mamino zaupanje Slavku godi, saj ga mama nima več za majhnega.

»Potem ti bom lahko pomagal?« je vesel.

»Ne, sam boš prodajal.«

»A ti?«

»V Gorico moram. Nujno moram v Gorico!«

»A zakaj?«

»Po opravkih.«

Slavko z nedoločenim odgovorom ni zadovoljen, a več mu mama ne pove. Mudi se ji. Mudi kakor vselej. Samo nekakšen zavojček, podoben zaviti knjigi, vzame in se poslovi.

»Bodi pridén. Zaupam ti.«

To je vse, kar mu ob slovesu reče mama.

»No, prav, bom pa prodajal,« se Slavko odpravi v mamino štacunico, ki zdaj pravzaprav ni več mamina, marveč zadrúžna, a ji on še vedno pravi: mamina...

»Spreten si. Pravi trgovec,« ga hvalijo ženske, ko ga gledajo, kako se suče za trgovskim pultom in kako jim streže.

Tudi te pohvale laskajo Slavku.

Pred mamó se bo lahko pohvalil, da je dobro prodajal...

2

Stefi bi obiskala sestro, saj je še ni, odkar se je Marija preselila k možu v Solkan.

»Jezna bo, prav gotovo bo jezna, če bo zvedela, da sem bila tu. A kaj si morem? Vlak ne čaka,« hiti na postajo. Ni mislila, da se bo tako dolgo zadržala pri sodrugu Srebrniču, h kateremu je šla, da bi mi sporočila večerajšnji sklep kobarške socialistične organizacije o nabiralni akciji za pomoč kmetom, ki so jim hlapci in koloni furlanskih veleposestnikov enostavno odgnali živino s krnskih pašnikov. Sodrug Srebrnič je bil te odločitve vesel prav tako kakor Leninove knjige, ki mu jo je prinesla s pozdravi in pismom Srebrničeva prijateljica, učiteljca Stanka Zagarja.

— Pomoč? Kajpak, pomoč kmetom obsoške podkrnske vasice je treba takoj organizirati! Podprli jo bodo goriški socialisti in člani delavsko-kmečke goriške zadrúge. Prav pa bi bilo, da bi se za prizadete kmete zavzeli tudi goriški, italijanski in furlanski sodrugi in tako z dejanjem dokazali, da obsojajo nasilno roparsko dejanje veleposestniških sonarodnjakov in jim dali vedeti, da so italijanski in furlanski socialisti na stra-

ni revnih slovenskih kmetov skupaj s slovenskimi sodrugi v skladu s težnjami in cilji skupnega mednarodnega delavskega boja za pravično družbeno ureditev sveta.

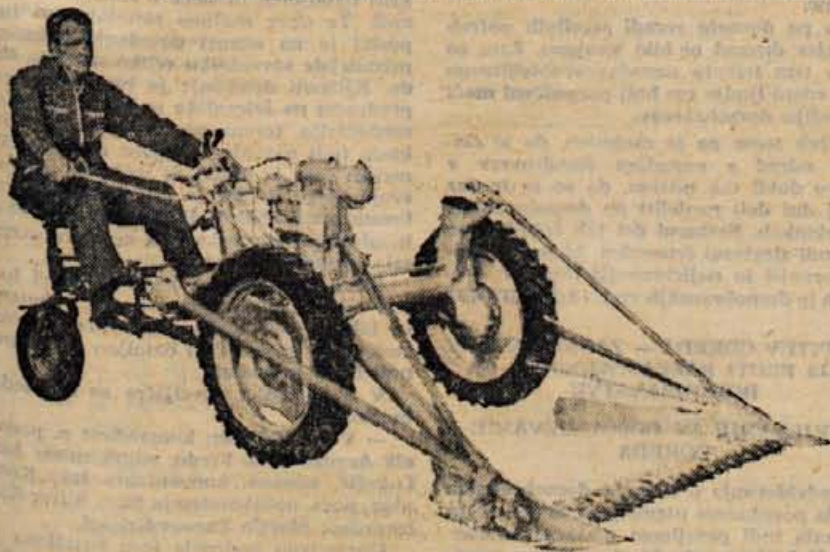
Tako je govoril Srebrnič. In da bi ne izgubljal časa, sta potem šla na sedež sodružne italijanske organizacije. Tam o dogodku na Krnu niso vedeli še ničesar, a so obljubili, da se bodo takoj pridružili slovenskim socialistom. Pozvali bodo svoje članstvo, pa tudi vse druge italijanske industrijske in kmečke delavce, naj po svojih močeh prispevajo za prizadeto slovensko vas. Obljubili so, da bo o tem poročalo tudi osrednje italijansko socialistično glasilo, socialistični časnikarji pa naj bi proizvedli za imeni veleposestnikov, pa tudi hlapcev in kolonov, ki so se na ukaz gospodarjev udeležili ropa na Krnu. Stefi je bila presenečena, ker so vodilni italijanski goriški sodrugi takoj po pogovoru sklicali sestanek svojih zaupnikov, nekdo (Stefi se imena ne more spomniti) pa se je odpeljal v Trst na sedež pokrajinske italijanske socialistične organizacije, da bi nabiralna akcija za podkrnske kmete zajela tudi tržaške delavce.

Stefi je torej s svojo potjo in pobudo lahko zadovoljna. Če bo nabiralna akcija uspeša, bodo kmetje v Stivčevi vasi lahko že v prihodnjih tednih nadoknadili vsaj del izgube, če že ne vse, obenem pa spoznali, kdo je v današnjih časih njihov resnični prijatelj.

»Toda začeti bo treba vseeno najprej doma,« razmišlja Stefi že v vlakcu, ki sopiha že proti Plavam. Zaveda se, da bo morala opraviti največ dela predvsem sama. Morala bo letati po domačih vaseh, biti od jutra do večera na nogah, v trgovinici pa jo bo nadomeščal Slavko, dokler ne bo moral nazaj v šole v Idrjio.

A to bo kmalu, kmalu.

»Samo deset dni bo še doma,« začuti Stefi v duši trn vesti. Zaveda se (čeprav bi to rada sama sebi zanikala), da je tudi to delo, ki si ga je naložila, beg pred Slavkom in morebitnimi Slavkovimi vprašanji o Francu. »Vseeno. Dobro delo je,« bi rada izruvala ta neprijeten trn. »Ce nabiralna akcija uspe, mi bodo ljudje hvaležni.

Izredna ugodnost:

CENE STROJEM IN ORODJEM BODO ZNIZANE
ZA 0,5 DO 3 %.

Sejem bo odprt vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih od 9. do 18. ure. Na sejmu bodo prikazovali strokovne filme. S strokovnjaki pa se boste lahko pomenili o najboljši izbiri stroja za vaše potrebe.

agrotehnika

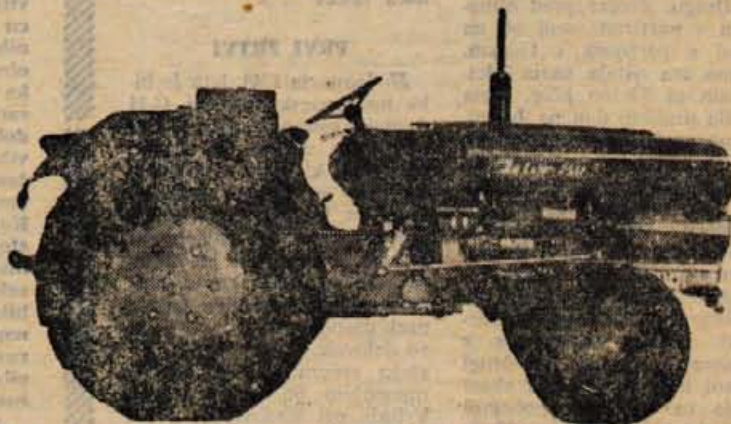

EXPORT — IMPORT, LJUBLJANA, TITOVA 38

Izbira strojev in orodij bo precejšnja, zato vam priporočamo, da si sejem ogledate.
Telefon: 315-555

TUDI LETOS BO »AGROTEHNIKA« LJUBLJANA
PRIREDILA OD 14. MARCA DO 6. IV. 1970 NA
GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI

že tradicionalni
PRODAJNI SEJEM
KMETIJSKIH
STROJEV
IN OPREME

(Nadaljevanje)

Zjutraj so Nemci odšli. Pred odhodom so nam zabili, da ne smemo nikomur povedati, da so bili v zasedi v hiši. Izjavili so tudi, da jim je zelo žal, da niso pobili tudi tistih prvih deset, za katere so menili, da so predhodnica bataljona.

Iz vseh hiš v Dragi so se med vojno ljudje preselili drugam. Globoko pretreseni nad nočnim obiskom smo se še isti dan preselili v drugo stanovanje. Zjutraj, ko sem stopil iz hiše, sem najprej pred hišo zagledal dva padla borca, potem pa še druge. V tisti noči je padlo 13 borcev.

Vsekakor moram pri Vazarjevem pripovedovanju pripomniti, da Vazar to noč ni vedel, koliko borcev je padlo pri posameznih streljanjih. To je ugotovil šele zjutraj, tudi kdo od njih je padel prvi, od kod je prišel in kam je nameraval iti, tega ni vedel. Po škripanju snega pod čevlji prihajajočega je sicer lahko sklepal, od kod prihaja in kam gre, ampak to sa-

odredu sem bil v prvem, nato pa v tretjem bataljonu. Kmalu sem bil imenovan za namestnika politkomisarja 3. čete III. bataljona Kokrškega odreda. Takrat je bil komandant Miha Karlo-Karel iz Tržiča. Komandir naše čete je bil Jože Cvenkelj iz Cerinca. Dokler niso padli kurirji v Dragi, smo mi po Dragi svobodno hodili. Potem pa je bila vse do osvoboditve na gradu Kamen naša zaseda.

27. januarja 1945. leta je Karlo, komandant tretjega bataljona Kokrškega odreda, ki je bil pod Begunjsčico, dobre pol ure hoda od sedanjega gostišča Draga, poslal 12 borcev v neko vas pod Dobro po hrano. Ne spominjam se, v kateri vasi smo bili Podgoro. Skupino sem vodil jaz. Iz taborišča smo šli okrog osmih zvečer. Pri pokopališču talcev smo zavili v hrib, da bi se izognili morebitni zasedi na križišču pri izhodu iz Drage. V nahrbtnike smo nabasali fižol, krompir, suhe hruške in kaj vem kaj še vsega. Dva borca sta me prosila, če gresta lahko domov. Lahko, samo da bosta zjutraj v taborišču bataljona, sem odvrnil.

To sta bila Urh Pogačar iz Zadnje vasi in Jože Jeglič iz Praproš pri Ljubnem. Vračali smo se po cesti, ki po pobočju Dobre pelje iz Tržiča proti Begunjam. Ko smo šli mimo Vazarjeve hiše v Dragi, sploh nismo slutili, da gre mimo mitraljejskih cev in sovražnikovih brzostrelk. Streljanja na kurirje sploh nismo slišali. Ne vem, kdo je bataljon obvestil o tragediji v Dragi.

Zjutraj me je komandant bataljona poslal nazaj v Drago po mrtve tovariše. Takrat še nismo vedeli, koliko jih je padlo. Zato je na pot odšla le manjša skupina borcev. V Dragi sem najprej zagledal klobuk Franca Prešerna iz Radovljice, ki sem ga dobro poznal. Nekaj kurirjev je bilo na vrtu zakopanih v sneg. Prepoznal sem tudi Mira Mraka in Cvetana Poharja. Vsi so dobili več strelcov, večina od njih je imela hudo stolčene obraze od trdih predmetov. Kurirji so bili vrženi čez škarpo proti vodi. S sanmi smo odpeljali mrtve tovariše in jih pokopali v Dragi malo naprej od pokopališča talcev . . .

PRVI ŽRTVI

27. januarja 1945. leta je bilo na kurirski postaji G-14 precej živahno. Vsakih 14 dni so šli v dolino po hrano (skupina, ki jo je vodil Slavko Mali, je šla po hrano za bataljon, kurirji pa so istega večera nameravali za sebe po hrano). Hrano jim je vedno priskrbela dobro organizirana mreža osvobodilne fronte prek gospodarskih komisij, ki so delovale v vseh krajih. Tistega večera so bili kurirji namenjeni po hrano v vas Vrbnje pri Radovljici.

(Se nadaljuje)

Ivan Jan**Iz kronike Kokrškega odreda****8**

Zaradi dogodkov v Zalogu pa do likvidacije postojanke v Lahovčah ni prišlo. Četniki in črnorokci so v bližnjem gozdu namreč spoznali, da so partizani napadli tudi bližnje postojanke. Zato so krenili proti partizanom, medtem pa so tudi iz Kranja začeli pritiskati še Namci. Zdal je brigada morala odstopiti od nadaljnjega napadanja in če niso hoteli imeti nepotrebnih žrtev, so se morali umakniti. Tako so spet prišli na Senturako goro, od koder so čez Stranje spet odšli na Štajersko. (Milko Jerman: Šlandrovci na Gorenjskem; Cerkljanski zbornik 1964, str. 64-70).

Med timikom pa šlandrovci še niso vedeli, da je njihov III. bataljon v Bolkovi gostilni v Zalogu uničil tudi štab gorenjskih četnikov in črnorokcev, oziroma del najpomembnejših organizatorjev črne roke na Gorenjskem. Ko so šlandrovci to izvedeli, je bilo vsaj delno pozabljeno nezadovoljstvo zaradi neuspehov pri napadih. Vodstvo gorenjskih in celo slovenskih domobrancev je bilo ob tej akciji resno zaskrbljeno. Tedaj je padlo 10 četnikov in 2 domobranci, 2 pa sta bila ranjena. Med padlimi sta bila tudi 2 vojna kurata in 1 kapetan. Eden izmed voditeljev, ki je govoril na pogrebu padlih četnikov in domobrancev v Zalogu, je poudaril, da so »četniki rešili moralo gorenjskih domobrancev. (Arhiv RSNZ)

Kljub temu in kljub nepredvidenemu naključju glede prisotnosti četniškega odreda, so bile domobranske postojanke tudi za brigado že pretrd oreh. Pokazalo pa se je, da bi kazalo pogosteje pošiljati močne brigade proti domobranskim postojankam, ki naj bi v sodelovanju s Koroškimi odredom poskušale razbijati to ali drugo posadko domobrantskih postojank, ki v začetku v vojaškem smislu še niso bile tako utrjene.

To pa pozneje zaradi številnih potreb in bojev drugod ni bilo izvajano. Zato so bili v tem trikotu narodnoosvobodilnemu boju vdani ljudje vse bolj prepuščeni moči in nasilju domobrancev.

Kljub temu pa je zanimivo, da je četniški odred z napadom šlandrovcev v Zalogu dobil tak udarec, da so se že čez nekaj dni dali razdeliti po domobrantskih postojankah. Sestavni del teh četnikov so bili tudi zloglasni črnorokci, ki so bili najzagrizenejši in najizbranejši ljudje iz četniških in domobrantskih vrst. (Arhiv RSNZ)

KREPITEV ODREDA — ZAOSTREVANJE BOJA PROTI RAZRASTAJOČEMU SE DOMOBRANSTVU**UTRJEVANJE IN DOPOLNJEVANJE ODREDA**

Predvidevanja o širjenju domobranstva so bila popolnoma utemeljena. S tem se je pokazala tudi pravilnost ponovne ustanovitve Kokrškega odreda. Ze v prvem mesecu svojega obstoja je izvedel toliko različnih akcij, da so bile še nadalje vezane na to območje občutne sovražnikove sile. Taktika naglega napadanja in pogostega miniranja komunikacij ter drugih objektov je dobila potrditev v reagiranju sovražnikovih sil. Odredne enote so bile od časa do časa prisotne po vsem levem bregu Save, vendar pa v trikotu Kranj-Kamnik-Kokra zaradi krepitve domobrantskih postojank in razpoložnja prebivalstva ni imel pravega nadzora. Kakor smo videli, celo močna in regularna enota, kakor je bila šlandrova brigada, ni mogla uničiti napadenih postojank. Slej ko prej so se razmere na tem območju za partizansko gibanje še vedno slabšale. To je bilo za te čase nekaj specifičnega.

Kakor rečeno so bile te domobrantske enote v resnici le policijske pomožne sile,

v resnici pa je bila vendarle s tem tu usrešno zanemara bratomorilna vojna. Številni, sicer pošteni ljudje, so padali pod vpliv sovražnikov lastnega ljudstva.

Odred je v začetku oktobra 1944 še vedno imel iz dva bataljona, minersko-sabotažno četo ter številne ustanove. 4. oktobra 1944 je odred štel 610 ljudi. To sicer ni bilo malo, toda vsi ti niso bili oboroženi, poleg tega pa je velik del ljudstva deloval v ustanovah. Zelo pomembno je bilo tudi, da bataljoni in čete še vedno niso nastopali — kar tudi ni bilo mogoče in tudi ne bi bilo pravilno — kot združena grupacija, temveč so samostojno in posamično delovali na skoraj vsem odrednem območju.

V začetku oktobra — od 8.—12. 10. — so Nemci proti enotam XXXI. divizije prešli v ofenzivo. V to je bil zajet tudi Skofjevoški odred. V tej ofenzivi je po cenitvah štaba IX. korpusa sodelovalo okoli 3500 sovražnikovih mož.

Zato je Kokrški odred v oktobru na svojem operativnem območju izvedel številne napade, miniral proge in mostove, patroliral in postavil zasede zato, da bi na ta način vezal sovražnika na svoj sektor in razbremenjeval in slabil pritisk sovražnikove ofenzive na desnem bregu Save.

V teku teh akcij pa je odred na novo uredil svoje sile. Ustanovil je še III. bataljon, kar je bilo izvedeno 5. oktobra 1944. Ta bataljon je nastal iz moštva minerske čete, ki je bila s tem ukinjena ter iz ene izmed čet I. bataljona.

Poleg tega so bili v odrednem štabu imenovani tudi razni referenti:

— inženirsko-tehnični, apotekarski, personalni ter razni drugi oddelki.

Posebno pozornost so posvetili minerskim skupinam, ki so bile poslej pri vsakem bataljonu, in sicer v sestavi od 8—10 mož. Te sicer majhne skupinice so tudi poslej in na osnovi dotedanjih izkušenj prizadevale sovražniku veliko skrbi in škode. Njihovo delovanje je bilo usmerjeno predvsem na železniške proge. Z natančno razdelitvijo terena so minerske skupine imele tudi natanko odredjene sektorje. Minerska četa je dotlej že uspešno odigrala svojo vlogo in ker je bila praktično razformirana, je bila tudi ukinjena. Prevelika in združena minerska četa ne bi več ustrezala nastalim potrebam.

Poleg tega je vsak bataljon dobil tudi vod težkega orožja-prateči vod, v katerih so bili po dva teška mitraljeza in protitankovska puška. Prvi bataljon pa je imel tudi lahki minomet.

V bataljonska poveljstva so bili tedaj imenovani:

— V I. bataljonu: komandant p. poročnik Avgust Cufar-Ferdo, politkomisar Jože Lukežič, namest. komandanta Jože Kosina, pom. politkomisarja Savo Siferer-Koš, intendant Martin Zupanc-Krištof.

Operativno področje tega bataljona je obsegalo ozemlje od Jesenic do Save Dolinke ter ozemlje od Save do izliva Tržiške Bistrice. Proti vzhodu je mejila Tržiška Bistrica, na severu pa bivša državna meja na Ljubelju ter Jeseniški Rovti.

V II. bataljonu: komandant Stane Dobro-Karlo, politkomisar Peter Bratkovič, Zvonko, namest. komand. Vladimir Paralič-Planin, takoj za njim pa Anton Zupanc-Jaka, pomoč. politkom. Ivan Starman-Lord, intendant Janez Musar.

Operativno področje tega bataljona je obsegalo najvzhodnejše predele odrednega ozemlja, in sicer vse do Kamniške Bistrice, proti jugu do Črnuč in Trboj, na sever do bivše državne meje in na zahod do doline Koke, to je do Preddvora in ostalih vasi v tej dolini. Tako je II. bataljon imel tudi okolič Domžal ter težavno področje okoli Senčurja, Cerklj in Olševka.

Jože Vidic**Zaseda v Dragi**

mo kar se smeri hoje tiče. Da sem dobil podrobne podatke o zadnjih urah življenja padlih borcev sem moral obiskati številne družine, preživle borce in prepotovati skoraj polovico Gorenjske.

MIMO MITRALJESKIH CEVI

Borce Kokrškega odreda, ki so tisti večer šli po hrano v Podgoro, je vodil Slavko Mali iz Radovljice, ki se teh dogodkov takole spominja:

»V partizane sem odšel 22. avgusta 1944. leta. Ze prej sem hodil na zvezo v Gorje in Drago. Zvečer pred odhodom v partizane sem bil na zvezi s partizani v Gorjah. Doma sta ostala sama 7-letni sin in 9-letna hčer. Zena je šla prejšnji dan na Jesenice popravljat zobe in je prenočila pri sestri na Jesenicah. Zjutraj okrog štirih zaslišim, da nekdo tolče po železnih vhodnih vratih. Pogledam skozi okno in na Linhartovem trgu (v Radovljici) zagledam polno Nemcev in domobrancev. Prišli so me aretirat zaradi sodelovanja z osvobodilno fronto. Na drugi strani hiše sem skočil skozi okno na gnoj ter pobegniti skozi izhod, za katerega Nemci niso vedeli. V Kokrškem

Ratečani pripovedujejo

»Ko bi imeli več sob, vlečnic in dovolj vode...«

Rateče so prava kmečka vas. 172 hišnih številk imajo in od teh jih večina visi na obcesti stisnjenih kmečkih poslopjih. Znanе so te Rateče. Ne samo zaradi tega, ker je v njihovi bližini svetovno znana Planica, dolina skakalnic pod Poncami, ali zato, ker je v bližini svetovno znana Planica, dolina skakalnic pod Poncami, ali zato, ker so v bližini, skoraj na državni meji z Italijo (90 kmetov ima posestvo na italijanski strani meje), ampak je slikovita vas znana tudi zaradi turizma. Pred vojno se je dogajalo, da so oddiha željni gostje prihajali v velikem številu v Rateče in

domačini jih niso imeli kam stlačiti. Neredko se je družina z gospodinjo in gospodarjem vred izselila na senik ter tam prebila noč ali dve, samo da so za tiste čase petični gostje lahko prespali na posteljah, gospodarju pa je selitev na skedenj prinesla nekaj cvenka in mošnjček.

Tako je bilo včasih. Čas pa je neusmiljeno tekkel dalje. Prinesel je mejo, eno najbolj odprtih v Evropi, prinesel moderen turizem in nove zahteve, ki jim vedno vrli in sila iznajdljivi Ratečani niso bili kos. Vas je dobila asfalt, javno razsvetljavo, avtobusno postajališče, gostin-

ske objekte. Pet let nazaj so ta dela žrla sedem starih milijonov letno. Blato je izginilo iz vasi. Imajo novo trgovino, mesnico, bencinsko črpalko, turistični urad, menjalnico. In še nekaj imajo. Dobro hrano, čist zrak in pripravljeno nast vaščanov, da vse to izkoristijo v prid razcvetu turizma.

Dober namen pa vedno le ni vse.

Vas ima trenutno na voljo okrog 200 turističnih postelj. Večina jih je v kmečkih hišah, nekaj pa v domu v Planici in hotelu Alpe Adria pri bivši železniški postaji. 200 postelj za današnji čas ni veliko. Na višku sezone, posebno med zimskimi počitnicami, bi jih potrebovali najmanj 500. V Rateče hodijo na počitnice že dolga leta otroci iz Reke in Varaždina. Pogosto s starši. Takrat se začne prava dirka in namestiti vse je umetnost. Pogosto se kaj podobnega dogaja tudi poleti. Samo, pravijo v Ratečah, ta čas je s turističnega in komercialnega stališča prekratek. V mesecih, ko ni pravkar omenjenega navala, vlada v vasi mrtvilo. Ni obiska. Kolone avtomobilov odhajajo mimo in odnašajo s seboj za turistične delavce in končno tudi za gospodarstvenike zanimiv tovar, devize... Marsikdo, pravi predsednik turističnega društva Franc Makše, bi se pozimi rad dlje zadržal pri nas ali se spet vrnil. Toda, kaj ko nimamo ne žičnic in ne vlečnic. Edina je v Slatni, ki pa je precej odmaknjena od vasi. Res, že na lanskem občnem zboru turističnih delavcev so se dogovorili, da bi bilo zares potrebno zgraditi vsaj eno vlečnico, dolgo 500 ali 600 metrov. Vendar sklepa niso uresničili. Drobna komunalna dela so jim pobrala ves denar. No, pa tudi to je nekaj!

Kamnik še ni turistično zaživel

Ceprav je bil Kamnik s svojo okolico že včasih zelo znano turistično središče, pa gostinski in turistični delavci v kamniški občini ugotavljajo, da to področje še ni turistično zaživel. Vzroki so v premajhnih prenočitvenih zmogljivostih v samem Kamniku, ne dovolj učinkoviti propagandi, na drugi strani pa je pomembno tudi dejstvo, da se današnji turisti ne zadovoljujejo samo s povprečnimi gostinskimi storitvami.

V kamniški občini je sedaj 21 gostinskih obratov družbenega sektorja (vključno s planinskimi domovi) in 47 zasebnih gostišč. Omenjeni gostinski obrati imajo 3964 sedežev. Družbeno in zasebno gostin-

stvo — v njem je zaposlenih le 142 delavcev, sta lani ustvarila 12.293.250 dinarjev prometa. Omenimo naj še število ležišč v gostinskih objektih: celotno gostinstvo v kamniški občini ima 838 ležišč v 255 sobah. Medtem ko je lani obiskalo kamniško občino nekaj več kot 16.000 domačih turistov, je bilo tujecev le nekaj več kot tisoč, njihova povprečna doba bivanja pa je bila le 2,4 dneva. Vsi ti podatki so v primerjavi z republiškim povprečjem o turističnem prometu in obisku turistov precej nižji.

LEŽIŠČA NA VELIKI PLANINI IZKORISČENA LE 17 %

Ob vsem tem pa je razveseljiva ugotovitev, da so začeli v zadnjih letih v kamniški občini posvečati turizmu čedalje več pozornosti in računajo, da bo v naslednjih desetih letih postal turizem najmočnejša gospodarska panoga, ali kot pravi predsednik kamniške občinske skupščine »največja kamniška tovarna«. V začetku smo omenili, da kamniški občini primanjkuje prenočitvenih zmogljivosti. Da bi odpravili to pomanjkljivost, bodo v samem Kamniku v naslednjih letih zgradili hotel A kategorije z najmanj 80 ležišči, preuredili nekatere zastarele gostinske lokale, zgradili ekskluzivni lokal na razvalinah Malega gradu in objekte za rekreacijo in oddih — kegljišče, mali golf, zimski bazen in športna igrišča. Poleg nadaljnje modernizacije cest — v Tuhinjsko dolino, od Kopsišča do Kamniške Bistrice, Duplica — Volčji potok — bodo skušali povečati turistični promet na Veliki planini. Tako bo treba najprej urediti pereče vprašanje preskrbe Velike planine z vodo, nato bo treba zgraditi restavracijo za smučarje in druge obiskovalce, povečati hotel Simnovec, v bodočnosti pa bodo najbrž zgradili tudi hotel z bazenom ob spodnji postaji žičnice na Veliko planino. Na Veliki planini je danes okoli 500 ležišč, ki jih naj bi v bodočnosti povečali na 1500. Ob tem ne gre pozabiti tudi na dva negativna podatka, in sicer, da so ležišča na Veliki planini izkoriščena le 17-odstotno in da je žičnica na Veliko planino izkoriščena le 12-odstotno. Ob teh dveh podatkih se v Kamniku večkrat sprašujejo, ali ni avtobusno in turistično podjetje Ljubljana transport, ki je lastnik večine naprav na Veliki planini, to področje zanemarilo in ali nima morda preveč mačehovskega odnosa do nadaljnega razvoja tega področja. Pri Ljubljana transportu te očitke sicer zavračajo in trdijo, da si Velike planine nočejo prilastiti. Splošno mnenje v kamniški občini pa je, da bi lahko z večjo propagando aktivnostjo povečali tako izkoriščenost ležišč kot tudi žičnice. V. G.

Ko Ratečani sanjajo o svoji turistični prihodnosti, jim je nekaj povsem jasno: brez večjega števila turističnih sob in vlečnic ne bodo prišli daleč. Kmetje bi radi gradili turistične sobe. Zavedajo se pomena povezovanja kmetijstva s turizmom. Toda, že za sam začetek je treba imeti nekaj pod palcem. Turistični krediti, kakršne je moč najeti sedaj, ne zaležejo veliko: največ poldrugi stari milijon, kratek odplačilni rok in visoke obresti! Hudi pogoji so to. Krediti bodo morali biti večji, vezani na daljši odplačilni rok in z manjšimi obrestmi.

Verjetno nisem bil prvi, ki so ga Ratečani zasuli s vprašanji: Kdaj bomo dobili nov vodovod? Ali nam bodo popravili starega? Zakaj naj bi potem gradili kopalnice, ko v največji sezoni ni vode? Pozimi jo nam vzame mraz, poleti pa vročina! Njihov vodovod, stalen gost zborov volivcev je bil grajen v letih 1925 do 1928. Za tiste čase je po njem dotekalo dovolj vode, danes pa... Baje je pred dvema letoma Geološki zavod odkril bogat vir, ki bi ga bilo treba le priključiti, saj so lani cevovod za silo popravili. Priključitev bi stala deset starih milijonov, ki jih zaenkrat še ni na obzoru.

Sprehajali smo se po mlačni cesti proti državni meji. Zob časa, posebno pa zima, je protiprašno prevleko močno načel. Posebno od Podkorena do mejnega prehoda. Tu Ratečani res nimajo veliko pomagati. Vseeno pa takšna cesta sosedov Italijano veliko ne moti, da ne bi prišli v Rateče po meso, bencin, nekaj pojesti in popiti, potem pa nazaj. Prej, ko Ratečani mesnice, črpalke in gostiln niso imeli — imeli v tolikšnem številu — so se Italijani vozili v Kranjsko goro.

J. Košnjek

Razpisna komisija pri Živilskem kombinatu ZITO — DE Gorenjska — Lesce objavlja sledeča prosta delovna mesta:

3 KV peke 3 NK delavke

— za priučitev v pekarski dejavnosti (samo nočno delo)

1 KV šofer

— voznik motornih vozil D—E kat. (za pekarsko vozilo)

1 PK skladiščni delavec

(vojaščne prost)

3 NK snažilke

Vsa prosta delovna mesta se zasedajo za nedoločen čas

3 NK snažilke

— za določen čas.

Prednost imajo nezaposleni, z urejenim stanovanjskim vprašanjem in bivališčem v bližini delovnega mesta. Za delavke je pogoj starost nad 18 let.

Prijave sprejema Uprava DE v Lescah.

4
ZLATI KLJUČI
 iz
 Beograda
 kmalu v
 Festivalni dvorani
 na
BLEDU

Muzej talcev,
 Begunje na Gorenjskem

RAZPISUJE

prosto sezonsko delovno mesto vodnika

v muzeju za čas sezone od 1. aprila do 31. oktobra v letu 1970.

Pogoji:

Kandidati so lahko mlajši upokojniki, gospodinje in študentje.

Delo vsak tretji dan po 10 ur.

Kandidati morajo dobro poznati zgodovino NOB, biti splošno razgledani in privajeni stalnemu občevanju z ljudmi in ravnanju z denarjem, pošteni, zanesljivi.

Zaželeno je znanje vsaj enega tujega jezika.

Pogoj za sprejem je, da kandidat med vojno ni sodeloval z okupatorjem, prednost imajo člani ZB. Ponudbe pošljite na naslov: Muzeji radovljiske občine, Radovljica.

KZK Kranj
 OBRAT KLAVNICA

razpisuje

več učnih mest za prodajalke delikatesne stroke

in vavence mesarske stroke.

Pogoj za sprejem je uspešno zaključena osemletka. Prijave sprejema uprava obrata Klavnice — Kranj, Malstrov trg 7.

DEZURNI
 VETERINARJI
 V MARCU 1970

Od 6. 3. do 13. 3.: Vehovec Srečo, Kranj, Stošičeva 3, tel. 21-070; od 13. 3. do 20. 3.: Bedina Anton, Kranj-Kokrica, tel. št. 23-518; od 20. 3. do 27. 3.: Rus Jože, Cerklje, tel. št. 73-715; od 27. 3. do 3. 4.: Vehovec Srečo, Kranj, Stošičeva 3, tel. 21-070.

SENTA

skladišče Kranj,
 Tavčarjeva 31,
 telefon 22-053

vam nudi:
 — najkvalitetnejšo belo, ajdovo, rženo in koruzno moko
 — testenine bačvanka
 — vse vrste živinskih krmil po zelo ugodni ceni

Izkoristite ugoden popust!

premoga
VELENJE

NAROČILO ODDAJTE TAKOJ,
 da boste premog po nižji ceni tudi ljubiti.

Potrošniki, ali že veste, da je v marcu popust na ceno

Količine premoga so omejene, zato ne odlašajte na zadnje dni, ker popust lahko zamudite.

Za premog, naročen konec marca, popust ni več zanesljiv.

Veleželeznina Merkur
 F. E. KURIVO KRANJ
 Gorenjesavska c. 4
 telefon 21 192

**PROTI ZIMI - PRIJATELJ ZA MRZLE DNI -
 VELENJSKI LIGNIT**

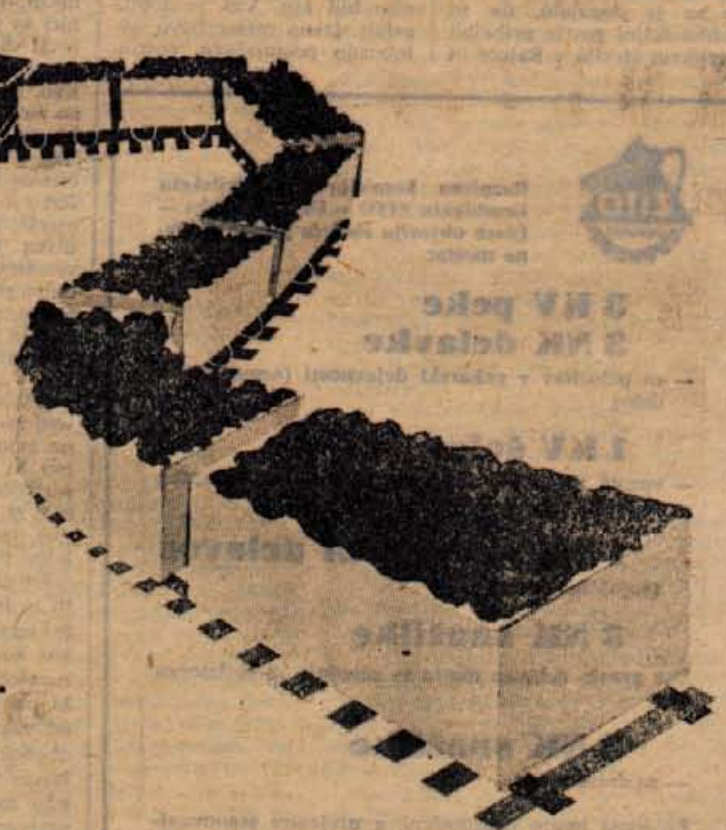
prijetno, zdravo
 in poceni toploto
 daje vašemu domu
 velenjski premog

sedaj je čas,
 da naročite...!

V MARCU POPUST

ŠE VEDNO VELJA
 ZA SONCEM GREJE NAJCENEJE
 VELENJSKI LIGNIT

RUDNIK LIGNITA VELENJE

Prodajam

Prodajam 4 leta starega KONJA in prevozno krožno ZA-GO (sekular) za žaganje drv na gumi kolesih. Zeje 9, Duplje 970

Prodajam večjo količino LESENIH GRABELJ in NASADILA za lopate. Celik Urban, Volče 2, p. Poljane nad Skofjo Loko 1019

Prodajam ELEKTRICNI STEDILNIK. Pavc Franc, Srednja Bela 4, Preddvor 1020

Prodajam eno leto starega PSA, škotskega ovčarja. Korkrica 82, Kranj (proti žagi) 1021

Prodajam 2000 kg SENA. Ziganja vas 3, Tržič 1022

Prodajam dobro ohranjen ELEKTRICNI STEDILNIK. Kranj, Staretova 21 1023

Prodajam drobni KROMPIR igor. Sp. Brnik 49, Cerklje 1024

Prodajam semenski KROMPIR saski. Senčur 233 1025

Prodajam MODELE za izdelavo cementnih cevi premera 15, 20, 30, 50 cm. Kramar Anton, Kidričeva 29, Kranj 1026

Prodajam večjo količino HERAKLIT PLOŠČ 7 cm. Eržen Jernej, Podbrezje 60, Duplje 1027

Prodajam skoraj nov trofazni ELEKTROMOTOR 5 KM s stikalom in vozičkom. Vasca 7/a, Cerklje 1028

Prodajam SEMENSKO GRAHORKO. Jenko Ivan, Vasca 8, Cerklje 1029

Kupim

Kupim BETONSKE KVA-DRE. Mengeš, Gorenjska cesta 10, telefon 720-93 1030

Motorna vozila

Odstopim vrstni red za AMI-8. Naslov v oglašnem oddelku 1032

Kupim dobro ohranjen FIAT 750. (do 8000 din). Naslov v oglašnem oddelku 1032

Zaposlitve

FRIZERSKO VAJENKO sprejemem. Naslov v oglašnem oddelku 1012

Iščem GOSPODINJSKO POMOCNICO. Ing. Ponikvar, Kamnik, Novi trg 10 1033

Tričlanska družina išče mlajšo UPOKOJENKO za vodenje gospodinjstva. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku 1034

Izgubljeno

Od kina Center Kranj do Primskovega sem izgubil gornjo PLOŠČO STEDILNIKA. Poštenega najditelja prosim, da jo vrne proti nagradi. Ahačič, Velesovo 7, Cerklje 1035

Ostalo

AVTOMOBILISTI, POZOR! Opravljamo vso AVTO NEGO hitro, kvalitetno in poceni. AVTO PRALNICA CIRCE 1036

Prešernovo gledališče v Kranju

SREDA — 11. marca, ob 19.30 koncert SLOVENSKEGA OKTETA

PETEK — 13. marca, ob 19.30 za red PREMIERSKI — T. M. PLAUTUS; DVOJKA, uprizori Dramska družina pri P. G.

Obveščamo

cenjene goste, da se je s 1. marcem 1970

MLEČNA RESTAVRACIJA PRESELILA V DELFIN, Reglinčeva 1, Kranj

ŠPECERIJA

Komisija za sprejem in prenehanje dela pri Veletrgovini ŠPECERIJA BLEJ

razpisuje

za področje Bleda naslednja
prosta delovna mesta:

A) POSLOVODJA MARKETA

Pogoji: — VK prodajalec ali
— KV prodajalec z najmanj 10 let prakse, od tega 5 let na delovnem mestu poslovodje
— opravljen izpit za vodilna delovna mesta v SP
— zaželeno je znanje tujih jezikov.

B) VODJA BIFEJA

Pogoji: KV natakar ali
KV prodajalec z najmanj 5 let prakse
— znanje tujih jezikov je zaželeno.

C) KV PRODAJALCE

Pogoj: dokončana šola za trgovinsko stroko

D) KV KUCHARICA

Pogoj: dokončana gostinska šola

E) KV NATAKARICA

Pogoj: dokončana gostinska šola

F) POMIVALKA

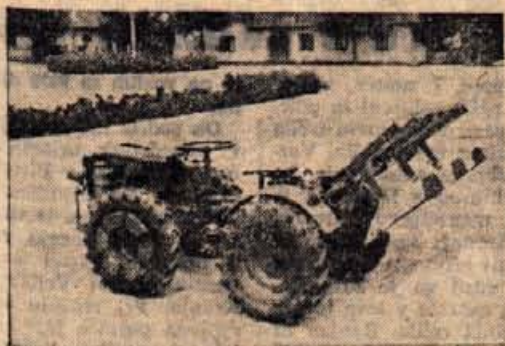
Ponudbe z življenjepisom pošljite do 25. marca na naslov: Veletrgovina ŠPECERIJA Bled, Prešernova 76

Tudi letos organiziramo
PREDSEZONSKO
RAZSTAVO IN PRODAJO

KMETIJSKE

mehanizacije — strojev

ki bo vsak dan od 14. III. do 5. IV. 1970

od 8. do 18. ure

V KRANJU — CESTA JLA ST. 1
(pri kinu Center — bivši Beksel)

NA OGLED VABI

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT
KRANJ

ŠIPAD

PRODAJALNA KRANJ
CESTA JLA
(NEBOTIČNIK)

vam nudi
poleg 1 milijona kredita
za pohištvo
po starih cenah še

5% popusta na vse kupljeno blago

od 11. marca 1970 dalje.

Kredit odobrimo takoj
in brez porokov.

Brezplačna dostava na dom
ali do avtomobilske ceste do 30 km

ZAHVALA

Ob smrti našega moža, ata, starega ata, brata in strica

**Antona Zupanca
iz Vogelj**

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, darovali cvetje in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo g. prof. Krakarju za zadnje poslovilne besede, g. župniku Slabetu za zadnje spremstvo, gasilcem za poslovilno spremstvo in govor, vsem sosedom, predvsem botrom. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: žena, otroci: Anton, Milka, Justina, Mici z družinami

Voglje, Voklo, Hrastje, 6. marca 1970

Sporočamo žalostno vest, da nas je mnogo prezgodaj in nepričakovano zapustil v 33. letu starosti

**Viktor Selan
strežnik na žičnici Krvavec**

Z njim smo izgubili dobrega prijatelja, tovariša in vestnega delavca, katerega bomo ohranili v najlepšem spominu.

Na zadnji poti ga bomo spremili v četrtek, 12. marca 1970, ob 16. uri od h'še žalosti v Adergasu št. 18, na pokopališče Trata.

Delovni kolektiv turistično prometnega podjetja Crelna Kranj

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi sin, brat in stric

Viktor Selan

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 12. marca 1970, ob 16. uri iz hiše žalosti na pokopališče Trata.

Zalujoči: oče, bratje in sestre z družinami ter drugo sorodstvo

Adergas, dne 10. marca 1970

ZAHVALA

Ob prezgodnji izgubi naše drage mame, stare mamc., sestre in tašče

Veronike Plajbes roj. Dolinar

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja. Posebno iskrena hvala zdravniškemu osebju bolnice Golnik, še posebej dr. Mušičevi, dr. Dolencu, dr. Skrolovnikovi in dr. Martinčiču, iskrena zahvala prečastitemu gospodu Zakrajšku in vsem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih. Še enkrat se zahvaljujemo vsem, ki so ji darovali cvetje in vence, ter vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči domači

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi drage žene in mame

Ane Klemenčič

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, ji darovali vence in jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, sosedom, pevcem, sodelavcem Tekstilindusa II, prijateljem in znancem za nesebično pomoč. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: mož Rudolf, hčerka Marija in sin Jože

Nemilje, 6. marca 1970

**Tihotapili
so dragoceno krzno**

Z lepim avtomobilom sta se na mejni prehod pripeljala moški in ženska.

»Res, prav nič nimava,« sta soglasno zatrjevala. Carinik pa je le malo bolj pogledal, kaj sta potnika prinesla čez mejo.

V prtljagi moškega je bilo 26 kosov krzna. Krzno so cariniki odvzeli, potnika pa kaznovali s 70.000 S din.

V prtljagi potnice pa so našli dva kosa krzna, ki sta bila pripravljena za izdelavo

dragocenega plašča. Med osebno garderobo je imela tudi ogrinjalo, ki je bilo sešito iz 15 kožic »nerca« (vsaka kožica je vredna 50.000 S din). Pod svileni podlogo potvalke pa je carinik našel še deset kožic »nerca«. Ogrinjalo sploh ni bilo ogrinjalo, pač pa so bile kožice provizorično sešite z namenom, da bi prevarila carinike. Sicer pa bi s tem kožicami sešill dragocen krzneni ženski plašč. Potnica je bila kaznovana s 500.000 S din.

**Prometni prekrški
na prvem mestu**

Tako kot v drugih občinah so tudi v kamniški občini prometni prekrški na prvem mestu, če primerjamo število zadev, ki jih obravnava sodnik za prekrške.

Oglejmo si nekaj podatkov. Zaradi nedovoljene hitrosti je bilo kaznovanih 59, zaradi nespoštovanja prednosti 39, zaradi nepravilnega ustavljanja in parkiranja 50, zaradi vožnje pod vplivom alkohola 174 in zaradi vožnje brez vozniskega dovoljenja 209 občanov.

Ivan Kunst, občinski sodnik za prekrške, je dejal, da so lani odvzeli 130 voznikom motornih vozil vozniska dovoljenja do šest mesecev. Ker je bilo zaradi vožnje pod vplivom alkohola kaznovanih 174 oseb, voznisko dovoljenje pa so odvzeli 130 voznikom motornih vozil, bi lahko razumeli, da vsem vinjenim voznikom niso odvzeli vozniskega dovoljenja za določen čas. Pa ni tako. Razlika se

pojavi, ker so med vinjenimi vozniki tudi kolesarji. Vinjeni kolesarji so bili poprečno kaznovani s 15.000 S din, mopedisti od 15.000—20.000 S di, avtomobilisti pa od 20.000 do 50.000 S din poleg tega pa kot varnostni ukrep odvzem vozniskega dovoljenja za dobo do šestih mesecev.

Prometnim prekrškom sledijo prepiri in kričanje na javnem mestu (133 primerov), predrzno obnašanje (43 oseb), zaradi pijančevanja se je zagovarjalo 38 občanov.

»Lani smo obravnavali 1600 zadev,« je dejal sodnik za prekrške Ivan Kunst, »in je dovolj dela za enega sodnika. Tesno sodelujemo s predstavniki družbenopolitičnih organizacij, občinsko upravo in postajo milice. Posebno pomembno je naše sodelovanje z inšpekcijskimi službami. O vseh problemih širšega družbenega pomena se posvetujemo, kar omogoča enotno občinsko politiko.«

J. Vidic

Ne reče v zadnjih dneh

V soboto, 7. marca, zvečer sta na ozko spluženi in podeleni cesti v Senčurju trčila dva osebna avtomobila. Voznik osebnega avtomobila Janez Drinovec z Drulovke je vozil z neprimerno hitrostjo proti Srednji vasi, tako da ga je pri srečanju z avtomobilom, vozil ga je Jože Rovaršek, zaneslo v levo in sta avtomobila trčila. Ranjen ni bil nihče, škode pa je za 6000 din.

V ponedeljek, 9. marca, okoli pol šeste ure zjutraj sta na cesti med Radovljico in Lescami trčila dva osebna avtomobila. Voznik Ladislav Češnovar iz Zabrznice je vozil z neprimerno hitrostjo glede na zasneženo cesto. Pri tem je avtomobil začelo zanašati in je trčil v nasproti vozeči osebni avtomobil, vozil ga je Henrik Dolinar z Jesenic. Pri trčenju je nastala

lo na vozilih za 9000 din škode.

Ob sedmi uri zjutraj se je v ponedeljek pripetila prometna nezgoda v Bistrici pri Naklem. Na zasneženi cesti je avtobus, ki ga je vozil Rado Okorn iz Kranja, zaneslo v nasproti vozeči avtobus, voznik Andrej Velikanje iz Kranja. Pri trčenju je bila ranjena potnica Marija Kozjek, na vozilih pa je za 24.000 din škode.

Istega dne sta na cesti drugega roba med Kranjem in Brnikom trčila tovorni avtomobil, vozil ga je Aldo Verbanc iz Labina in osebni avtomobil, voznik Drago Sorgo iz Maribora. Nesreča se je pripetila, ker sta vozila oba voznika z neprimerno hitrostjo glede na zasneženo cesto. Voznik Sorgo je bil pri trčenju huje ranjen. Škode na vozilih pa je za 8600 din.

L. M.

Obisk pri naših telesnovzgojnih organizacijah

Kako naprej pri TVD Partizan v Kranju?

V skromnih razmerah dela kranjski Partizan. Kaže pa, da se mu obetajo še slabši časi. Poročila, ki so jih prebrali člani upravnega odbora na nedavnem občnem zboru, so prikazala dokaj klavrn odnos pristojnih občinskih organov do dejavnosti društva, še slabše pa je sodelovanje z nekaterimi vodstvi šol, kjer gostujejo telovadeči člani.

Zarek upanja je posijal v njihov pesimizem, ko so v osemletki Franceta Prešerna našli ljudi, ki razumejo njihove težave. Tu so našli prostor, v katerem so si uredili prijetno klubsko pisarno in skladišče za rekvizite. Prek 500 ur prostovoljnega dela je bilo potrebno, da so ju uredili in opremili. Predsednik društva tov. Hanek je imel pri tem največ zaslug, zato so mu na občnem zboru izrekli javno pohvalo. Sicer pa so bili tudi ostali člani prizadevni, saj je končno šlo za obstoj društva, ker so jim vzeli svoje prejšnje klubske prostore.

Ne morejo pa razumeti, da jim vodstvo osemletke Simona Jenka ni naklonjeno. Prek 180 članov društva od cicibanov do starejših članov hodi k redni telovadbi pa imajo v zadnjem času prosto telovadnico v tej šoli le dva dneva v tednu po dve uri. Se sreča, da cicibani lahko vadijo v telovadnici tehnične tekstilne šole!

Pomanjkanje lastnih telovadnih prostorov je veliko breme, ki tišči kranjsko društvo že vrsto let. Ali bomo v Kranju kdaj spoznali, da samo obvezna telovadba še v zadostuje za pravičen in zdrav razvoj mladega človeka. Kvalitetne telovadbe pa v takih razmerah prav gotovo ne bomo nikoli videli, saj društvo ne more sproti zamenjati niti najpotrebnejših rekvizitov, ki so v poprečju stari skoraj trideset let. Vodstvo je prišlo do spoznanja, da prosjačenje ne zaleže več. Skušalo se bo pogovoriti z najvišjimi telesnovzgojnimi organi v občini, ker postajajo razmere iz dneva v dan vse bolj nevdružne. Denarno podporo imajo, da se lahko udeležujejo različnih tekmovanj, zletov in prireditev, pa tudi taborjenje v Banjolah pri Pulju organizirajo vsako leto. Predstavniki občinske zveze za telesno kulturo Kranj so sicer obljubili dotacijo tudi za letošnje leto, toda društvo potrebuje predvsem telovadnico, v kateri bodo vodniki in vodnice uspešno opravljali svoje poslanstvo. Z lastno marljivostjo in pod vodstvom ponovno izvoljenega predsednika tov. Haneka bodo stopili v novo sezono, v kateri pričakujejo vsaj malo več razumevanja prosvetnih ustanov in organov občine kot so ga bili deležni v preteklem obdobju. B. Malovrh

Sankači za pokale TD in TVD Selca

TVD Selca je organiziralo tretje meddruštvene sankške tekme za prehodni pokal turističnega društva Selca za ekipno zmago v razredu tekmovalnih sani in za pokal TVD Selca za ekipno zmago v razredu navadnih in samotičnih sani. Na tekmovanju je nastopilo 80 enosedov in 19 dvosedov. Vrstni red najboljših: TEKMOVALNE SANI — ženske: 1. Tišler, 2. Ovsenek (oba Tržič), mladinci: 1. Kotnik (Triglav), 2. Perko (Tržič), starejši člani: 1. Cesen, 2. Teran (oba Tržič), člani: 1. J. Zupan (Begunje), 2. Štefelin (Jesenice), mladinci: 1. König (Jesenice), 2. Heberle (Begunje); dvosedi — 1. Divjak — Klinar (Jesenice), 2. Cesen — Teran (Tržič).

NAVADNE SANI — v posameznih kategorijah so bili zmagovalci: članice: Tolar (Selca), mladinke: Ažman (Tržič), starejši člani: Valjavec (Tržič), člani: Meglič (Tržič), mladinci: Valjavec (Tržič); dvosedi — Janc — Peko (Tržič); EKIPE: tekmovalne sani — 1. Begunje, 2. Jesenice, 3. Tržič; navadne sani — 1. Tržič, 2. Sora, 3. Selca; samotične sani — 1. Selca I, 2. Selca II, 3. Selca III. P. Pokorn

Pionirji za pokal Kranja

Letošnje meddruštveno tekmovanje pionirjev v smučarskih skokih za pokal Kranja bo prihodnje nedeljo, 15. marca, ob 9.30 na 25-metrski skakalnici v

Naklem. Letos bo tudi ekipno tekmovanje. Ekipo bodo sestavljali dva starejša in en mlajši pionir. J. J.

Veleblagovnica
NAMA LJUBLJANA,
Tomšičeva 2

objavlja prosto delovno mesto za blagovnico v Skofji Loki

natakarja (ico)

Pogoj: gostinska šola za natakarje ali priučen(a) natakar(ica) in 3 leta prakse, poskusno delo 1 mesec, delo za nedoločen čas.

Pismene ponudbe z dokazili o izobrazbi in praksi sprejema kadrovska služba podjetja do 20. marca 1970.

Projektivno

PODJETJE, KRANJ

Cesta JLA 6/I
(nebotičnik)

IZDELUJE
NACRTE
ZA VSE
VRSTE
GRADENJ

KMETIŠKO
ZIVILSKI
KOMBINAT
KRANJ
SKLADIŠČE
(bivši Beksel)

obvešča

vse cenjene potrošnike krmil, da ima stalno na zalogi krmila za:

- kokoši nesnice in piščance
- krave moznice in tele
- koruzo v zrnju, pšenico, tropine itd.

Cene zmerne
Dostava hitra

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroska cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1135. — Telefon: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152 — Naročnik: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglaševalcev objavljamo

Prvenstvo planiških šol v Sebenjah

Ze 24. januarja bi moralo biti v novem skakalnem centru v Sebenjah prvenstvo področnih planiških skakalnih šol. Zaradi neugodnih snežnih razmer pa so morali organizatorji prireditve preložiti na kasnejši čas. Ker je v teh dneh dovolj snega, bodo člani planiške šole

Storžič iz Sebenj organizirali prvenstvo v nedeljo, 15. marca. Ob 13.30 se bodo pomerili pionirji na 20-metrski skakalnici, ob 15. uri pa bodo nastopili mladinci na 45-metrski skakalnici. Na prvenstvu bo sodelovalo več kot 100 tekmovalcev iz 14 planiških šol. J. J.

Nad 250 mladih v Železnikih

Smučarski klub Alples Železniki je minulo nedeljo organiziral meddruštveno tekmovanje v veleslalomu za pionirje in cicibane. Vrstni red najboljših: cicibanke — 1. Caf (Jesenice), 2. Šober (Tržič), 3. Matek (Transturist); cicibani — 1. Valič, 2. Šter (oba Transturist), 3. Štefo (Tržič); mlajše pionirke — 1. Oblak (Transturist), 2. Ko-

šir (Jesenice), 3. Križaj (Tržič); mlajši pionirji — 1. Saksida (Jesenice), 2. Razinger, 3. Gasar (oba Jesenice); starejše pionirke — 1. Fon (Bled), 2. Kerec (Jesenice), 3. Stanovnik (Transturist); starejši pionirji — 1. Šoberl (Jesenice), 2. Perko (Tržič) 3. Pegam (Alples) itd.

P. Pokorn

Streike za dan žena

Članice kranjskih strelskih družin so minulo soboto nastopile na tekmovanju v počastitev dneva žena. Najuspešnejše so bile predstavnice SD »Tone Nadižar«. Rezultati: posamezno — 1. Ana Pretnar (T. N.) 157, 2. Sonja Sa-

rič (Iskra) 156, 3. Vera Slibar (Iskra) 147, 4. Irena Puklavec (T. N.) 143, 5. Sonja Jereb (T. N.) 133 itd.; ekipno — 1. SD »Tone Nadižar« 433, 2. SD »Iskra« 426 krogov.

B. Malovrh

Četverboj strelskih družin

Četverboj najboljših družinskih ekip Kranja in Skofje Loke je v nedeljo prinesel dokaj presenetljive rezultate. Ob veliki izenačenosti je zmaga pripadla kranjski Iskri. Vinko Frelj pa je z najboljšim rezultatom tekmovanja spet dokazal, da je

eden najresnejših kandidatov za osvojitve občinske »zlate puščice«. Vrstni red: 1. Iskra 2048, 2. Kopačevina 2041, 3. SD »Stane Kovačič« 2032, 4. SD »Tone Nadižar« 1973 krogov.

B. Malovrh

Od nedelje do nedelje

NAMIZNI TENIS — Na letošnjem ekipnem prvenstvu Slovenije za pionirje, ki je bilo v nedeljo v Lendavi, je naslov prvaka osvojil kranjski Triglav.

KEGLJANJE — V okviru republiške lige je ekipa Jesenic na domačem kegljišču v soboto podrla 7206 kegljev, v nedeljo pa 6968.

KEGLJANJE NA LEDU — Na republiškem prvenstvu je naslov prvaka osvojil Jeseničan Janez Rozman. Med ekipami je bila najboljša prva ekipa Jesenic.

SMUCARSKI SKOKI — Na tradicionalnem tekmovanju za pokal Delnic je v nedeljo zmagal med člani Kranjčan Bukovnik, med mladinci pa Jože Kapušin pred klubskima tovarišema Grosarjem in Norčičem.

SMUCARSKI TEKI — Na tekmovanju za kategorizacijo v Mariboru je pri mlajših pionirjih zmagal Eržen (Alples), pri mlajših mladinkah Lotričeva (Triglav) in med mlajšimi člani Jelenc (Triglav).

Na tekmovanju v Dobovcu pa je zmagal Ratečan Kerštajn pred Rešem iz Radovljice.

V Ihanu pa je bil najboljši Kobilica iz Gorij.

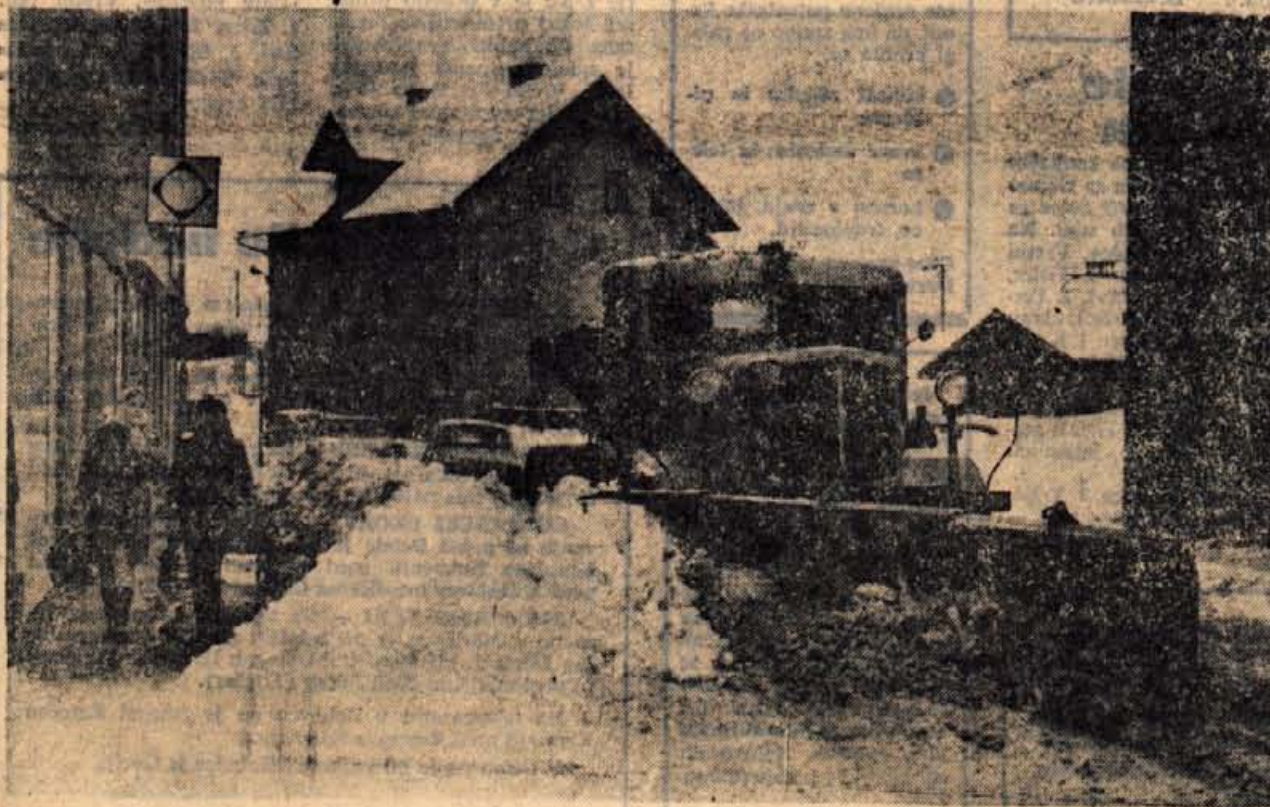

Kranjska gora je med tednom kar precej opuščena. V začetku tega tedna je močno sneženje preplašilo turiste, tako da so odšli domov. Prišli pa bodo verjetno v soboto in nedeljo. Do tedaj pa bodo snežni hodniki ograjeni tudi s tri metre visokimi snežnimi pregradami bolj ali manj samevill. — Foto: F. Perdan

Krvavec odlično

Mnogim smučarjem, ki so izkoristili nedeljsko lepo vreme, je osebe žičnice na Krvavcu pripravilo prijetno presenečenje. Kljub debeli snežni odeji so bila v nedeljo zgodaj zjutraj vsa smučišča zelo lepo pripravljena. Mnoga smučišča so uredili že v prejšnjih dneh, a so kljub

temu prizadevni delavci v noči od sobote na nedeljo ponovno steptali vsa smučišča od Njivic do Gospljaca. Takšno delo je vredno vse pohvale in nemara bi bilo koristno, da bi se tudi drugi (še zlasti gostinci) navzeli takšne prizadevnosti!

Preveč snega

Letošnji marec je nastil toliko snega, kot že dolgo ne. Posebno v zgornjem delu Gorenjske je snežna odeja tolikšna, da pod njo stokajo ostrejša starih hiš. Sneg, ki je sredi prejšnjega tedna zametal Gorenjsko, so morali na Jesenicah na pobudo štaba za civilno zaščito zmetati s streh predvsem z barak v bližini Jesenic. Ponedeljkov sneg, ki ga je v Kranjski gori in Podkorenju nametalo kar 30 centimetrov, pa je resno ogrozil nekatere stare hiše, ki verjetno še dodatno teže snega ne bi zdržale. Na sliki čiščenje metrske snežne odeje s hiše v Podkorenju. — Foto: F. Perdan

Povsod po Gorenjskem so se morali krepko spoprijeti s snegom. — Foto: F. Perdan